

Kymsote

Kymenlaakson
sosiaali- ja terveystalvelut

HANKINTAOHJE

Sisällys

OSA I Kymsoten hankinnat ja hankintavaltuudet	3
1. Kymsoten hankinnoissa noudatettavat periaatteet ja hankintalaki	3
1.1 Kymsoten arvot ja hankintatoiminta	3
1.2 Kymsoten hankinnoissa noudatettavat periaatteet.....	5
1.3 Sähköinen kilpailutus- ja sopimusjärjestelmä.....	5
1.4 Hankintavaltuudet ja päätöksenteko Kymsotessa.....	6
1.5 Investointihankinnat	6
1.6 Muut tavarahankinnat sekä palveluhankinnat	7
2. Hankintojen organisointi Kymsotessa	9
2.1 Laitteiden, tavaroiden ja kalusteiden tilaukset Kymsotessa	11
2.2 Hankintaohjausryhmä	12
2.3 Sidosyksikköhankintojen tekeminen (in-house hankinta).....	12
2.4 Yhteishankintojen tekeminen	12
2.5 Paikallisuus hankinnoissa	13
2.6 Hankinnan laatukriteerit ja laadun seuraaminen sopimuskaudella.....	13
Osa II Julkisten hankintojen toteuttaminen.....	15
3. Hankintojen kynnsarvot.....	15
3.1 Hankinnan arvon määrittäminen	15
4. Hankinnan valmistelu ja markkinavuoropuhelu	17
4.1 Markkinoiden kartoittaminen ja markkinavuoropuhelu	17
5. Hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön laatiminen.....	20
5.1 Hankintailmoituksen julkaiseminen	20
5.2 Hankintakokonaisuus ja hankinnan pilkkominen osiin	21
5.3 Tarjouspyynnön laatiminen	22
6. Hankintamenettelyt	26
6.1 Suorahankinnat.....	27
6.2 Lisätietokysymykset	27
7. Soveltuvuusvaatimukset, tarjousten vertailuperusteet ja laatu.....	28
7.1 Soveltuvuusvaatimukset tai vähimmäisvaatimukset	28

7.2	Tarjousten vertailuperusteet ja hinta-laatusuhde	29
7.3	Vaikuttavuus ja innovatiivisuus hankinnoissa.....	30
7.4	Käänteinen kilpailutus (ns. ranskalainen urakka)	30
8.	Tarjousten tarkastaminen ja tarjousvertailu.....	32
8.1	Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkemisperusteet.....	32
8.2	Tilaajavastuu.....	34
8.3	Tarjouksen tarjouspyynnönmukaisuus.....	34
8.4	Tarjousvertailu ja tarjouksen täydentäminen.....	35
9.	Hankintapäätös	36
9.1	Odotusaika EU-hankinnoissa ja sote-palveluhankinnoissa.....	36
10.	Hankintasopimus.....	37
10.1	Hankintasopimuksen sisältö.....	37
10.2	Sopimuksen muuttaminen.....	37
10.3	Sopimusseuranta	38
LIITTEET		39

OSA I Kymsoten hankinnat ja hankintavaluudet

1. Kymsoten hankinnoissa noudatettavat periaatteet ja hankintalaki

Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä, Kymsote on hankintalain (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)) tarkoittama julkinen hankintayksikkö, jonka kynnysarvon ylittävät hankinnat toteutetaan hankintalain sekä tämän hankintaohjeen mukaisesti. Kymsoten pienthankinnat toteutetaan erillisen pienthankintaohjeen mukaisesti.

Hankintalain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä sekä edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä. Hankintalaki pyrkii myös varmistamaan kilpailun toteutumisen markkinoilla sekä mahdollistamaan uusien palveluntuottajien pääsyn markkinoille. Lisäksi lain tavoitteena on mahdollistaa syrjimättömien menetelmien käyttö palveluntuottajien valinnassa julkisten hankintayksiköiden toteuttamissa kilpailutuksissa.

Kymsoten hankintatoiminnan tavoitteena on tukea kuntayhtymän lakisäätelien ja sen muiden tehtävien tuloksellista toteuttamista. Hankinnat toteutetaan mahdollisimman suunnitelmallisesti, laadukkaasti ja taloudellisesti. Erityisesti sosiaali- ja terveystaluhankinnoissa pyritään huomioimaan hankinnan vaikuttavuus.

Kymsoten hankinnoissa pyritään vastuullisuuteen ja niissä otetaan ympäristö- ja sosiaaliset näkökulmat huomioon. Kymsote pyrkii myös käyttämään hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet: hankinnat toteutetaan siten, että pienillä ja keskisuurilla yrityksillä sekä muilla yhteisöillä on tasa-
puolinen mahdollisuus osallistua Kymsoten tarjouskilpailuihin.

1.1 Kymsoten arvot ja hankintatoiminta

Kymsoten hankintapalvelu toimii Kymsoten arvojen mukaisesti.

Hankintapalvelua ammattitaidolla

Hankintapalvelu vastaa siitä, että hankintamenettely toteutetaan hankintalain säännösten mukaisesti ja, että hankintamenettelyssä huomioidaan kunkin hankinnan erityispiirteet. Hankintapalvelu myös kouluttaa Kymsoten henkilöstöä tarpeen mukaan.

Hankintayhteistyö ja asiakaslähtöisyys

Hankinnat toteutetaan Kymsotessa tiiviissä yhteistyössä hankintapalvelun ja palvelutuotannon kanssa siten, että hankintapalvelu vastaa hankinnan teknisestä toteuttamisesta sekä siitä, että hankinta toteutetaan hankintalain säännösten mukaisesti. Palvelutuotanto puolestaan määrittelee hankinnalle raamit ja varmistaa, että palvelua koskevan lainsäädännön vaatimukset huomioidaan hankinnassa.

Hankintayhteistyö tarkoittaa myös yhteistyötä paikallisten toimittajien / palveluntuottajien kanssa. Vuorovaikutusta toimittajien ja palveluntuottajien kanssa voidaan edistää esimerkiksi markkinavuoropuhelun keinoin.

Kymsoten vaativissa sote-palveluhankinnoissa huomioidaan palvelunkäyttäjät sekä eri käyttäjäryhmien erityistarpeet.

Vastuullisuus hankinnoissa

Vastuullisuus hankinnoissa tarkoittaa muun muassa sosiaalisten ja ympäristönäkökulmien huomioimista hankinnoissa. Sosiaalisesti kestäväillä hankinnoilla voidaan edistää esimerkiksi nuorten työllistymistä, työskentelyolosuhteiden parantamista ja elinkeinotoiminnan kehittämistä.

Kymsote toimii hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ja asettaa julkisiin hankintoihin ehtoja sosiaalisesta työllistämisestä. Hankintapalvelu toimii yhteistyössä työelämäpalvelujen kanssa ja ilmoittaa soveltuvista valmistelussa olevista hankinnoista työelämäpalveluille. Työllistämisehtoja voidaan sisällyttää niin hankinnan vähimmäisvaatimukseen, kuin vertailuperusteisiin.

Kymsote sitoutuu ympäristöpolitiikassaan noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita. Hankinnan valmisteluvaiheessa pyritään tunnistamaan hankintaan soveltuvat ympäristövaatimukset ja vertailuperusteet, kuten kierrätettävyyden, korjattavuuden ja uusiokäyttömahdollisuuden, ympäristövaikutukset ja energiatehokkuus.

Tasapuolisuus ja tasavertaisuus

Kymsote viestii kynnysarvon ylittävistä hankinnoistaan avoimesti julkaisemalla hankintailmoituksen. Hankintamenettelyn aikana tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti.

1.2 Kymsoten hankinnoissa noudatettavat periaatteet

Hankintalaissa on säädetty julkisissa hankinnoissa noudatettavista periaatteista, joita on sovellettava kaikissa hankintamenettelyn vaiheissa. Hankintalain periaatteiden mukaisesti Kymsoten on kohdeltava hankinnoissaan hankintamenettelyyn osallistuvia tarjoajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Tasapuolisuus ja syrjimättömyys

Kymsotessa tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti. Syrjimätön kohtelu edellyttää, että esimerkiksi eri paikkakunnilta olevia ehdokkaita tai tarjoajia kohdellaan samalla tavoin, kuin vaikkapa oman kunnan yrityksiä. Lisäksi tarjoajia kohdellaan samalla tavalla hankintamenettelyn aikana.

Avoimuus

Avoimuusperiaatteen mukaisesti Kymsote ilmoittaa hankinnoistaan julkisesti ja tiedottaa tarjouskilpailun ratkaisusta tarjouskilpailuun osallistuneille.

Suhteellisuus

Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti Kymsoten tarjouspyyntöjen sisällön sekä hankintamenettelyn ehtojen tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen nähden. Tarjouspyyntöön sisältyvien tarjoajien soveltuvuusehtojen asettamisessa otetaan aina huomioon kyseisen hankinnan luonne.

1.3 Sähköinen kilpailutus- ja sopimusjärjestelmä

Kymsote käyttää hankinnoissaan sähköistä, selainkäyttöistä kilpailutusjärjestelmää. Järjestelmästä hankintailmoitus ja tarjouspyyntöasiakirjat siirtyvät julkaisemisen jälkeen automaattisesti lain edellyttämällä tavalla HILMA-ilmoituskanavaan (hankintailmoitukset.fi -sivusto) ja EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen osalta lisäksi TED-tietokantaan (Tenders Electronic Daily). Myös tarjoukset otetaan vastaan sähköisesti kilpailutusjärjestelmän kautta.

Lisäksi Kymsotessa on käytössä selainkäyttöinen sopimusjärjestelmä, jossa luodaan ja hallinnoidaan sopimuksia. Tarjouspyyntöasiakirjat, hankintapäätökset ja hankintasopimukset viedään Kymsoten asian ja asiakirjojen hallintajärjestelmään.

1.4 Hankintavaltuudet ja päätöksenteko Kymssotessa

Hankinnan toteuttaminen edellyttää, että hankinta on Kymssoten toiminnan kannalta välttämätön ja, että hankintaa varten on varattu riittävä määräraha. Hankinta tulee suunnitella huolellisesti, jotta käytettävissä olevilla määrärahoilla voidaan tehdä sellainen hankinta, joka edistää Kymssoten tehtävien hoitamista tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Kymssotessa 10 000 (alv 0 %) euroa ylittävistä hankinnoista tehdään kirjallinen hankintapäätös (ks. kohta 2.1 *Laitteiden, tavaroiden ja kalusteiden tilaukset Kymssotessa*). Hankintapäätös valmistellaan yhteistyössä hankintapalvelun ja palveluketjun kyseisestä hankinnasta vastaavan vastuuhenkilön kanssa. Hankintapäätös tehdään asian ja asiakirjojen hallintajärjestelmässä.

Kymssoten hankintavaltuudet ja hankintojen toimivaltuudet määräytyvät talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti.

Kymssoten hallitus päättää taloudellisesti tai periaatteellisesti merkityksellisten hankintojen käynnistämisestä. Hankintapalvelu valmistelelee yhteistyössä palveluketjun hankinnasta vastaavien kanssa hallitukselle kilpailutuksen käynnistämisestä esityksen, jonka toimitusjohtaja esittelee hallitukselle. Kymssoten hallitus päättää, voidaanko kilpailutus käynnistää.

1.5 Investointihankinnat

Investointimäärärahan käyttöomaisuusryhmittäin tilikaudelle hyväksyy yhtymävaltuusto. Investointina käsitellään käyttöomaisuuden hankinta, jonka hankintahinta on vähintään 10 000 euroa (alv 0 %). Investointina voidaan myös käsitellä hankinta, joka koostuu useasta alle 10 000 euron (alv 0 %) arvoisesta kohteesta, jos ne toiminnallisesti muodostavat yhden kokonaisuuden tai ovat kokonaisuus esimerkiksi toimitilojen ensikertaisen kalustamisen yhteydessä. Investointina ei kuitenkaan käsitellä varaosahankintaa, jonka arvo ylittää 10 000 euroa (alv 0 %).

Tutkimus- ja hoitolaitteiden sekä muiden koneiden ja kalusteiden sekä ICT-hankkeiden investoinnit valmistellaan palvelukokonaisuuksissa yhtymävaltuuston hyväksymän määrärahan puitteissa. Investointihankinnan valmistelussa hyödynnetään moniammatillista arviointia hankinnan kohteen teknisen, toiminnallisen ja taloudellisen kokonaisuuden varmistamiseksi. Investointien hankeohjelman hyväksyy kuntayhtymän johtoryhmä.

Taulukko 1. Investointihankintojen toimivaltuudet Kymsotessa

Hankinnan kokonaisarvo, euroa (alv 0 %)	Päätäjä
• Yli 400 000 euroa	• Hallitus
• 10 000 - 400 000 euroa	• Toimitusjohtaja
• 10 000 - 400 000 euroa	• Talousjohtaja
• 2 000 - alle 10 000 euroa	• Ylilääkäri • Palveluketjun johtaja • Palvelukokonaisuuden johtaja • Sosiaalityön palvelujohtaja • Palvelupäällikkö
• Yli 500 - alle 2 000 euroa	• Palvelualuepäällikkö • Vastaava johtava sosiaalityöntekijä
• Alle 500 euroa	• Palveluesimies • Johtava sosiaalityöntekijä
• Vuosi- ja puitesopimukset • Kulutustavarat	• Hankintapäällikkö
• Potilaille kotiin annettavat, hoitoon liittyvät laitteet, kun laitteen antamisella lääketieteellinen peruste (esim. CPAP- ja kuulolaitteet, tms.)	• Laitteen luovuttava terveydenhuollon ammattihenkilö

1.6 Muut tavarahankinnat sekä palveluhankinnat

Taulukko 2. Tavarahankintojen toimivaltuudet Kymsotessa

Hankinnan kokonaisarvo, euroa (alv 0 %)	Päätäjä
• Yli 400 000 euroa	• Hallitus
• 10 000 - 400 000 euroa	• Toimitusjohtaja
• 10 000 - 400 000 euroa	• Talousjohtaja
• 2 000 - alle 10 000 euroa	• Ylilääkäri • Palveluketjun johtaja • Palvelukokonaisuuden johtaja

	<ul style="list-style-type: none"> Sosiaalityön palvelujohtaja Palvelupäällikkö
<ul style="list-style-type: none"> Yli 500 - alle 2 000 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Palvelualuepäällikkö Vastaava johtava sosiaalityöntekijä
<ul style="list-style-type: none"> Enintään 500 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluesimies Johtava sosiaalityöntekijä
<ul style="list-style-type: none"> Vuosi- ja puitesopimukset Kulutustavarat 	<ul style="list-style-type: none"> Hankintapäällikkö
<ul style="list-style-type: none"> Potilaille kotiin annettavat, hoitoon liittyvät laitteet, kun laitteen antamisella lääketieteellinen peruste 	<ul style="list-style-type: none"> Laitteen luovuttava terveydenhuollon ammattihenkilö

Taulukko 3. Palveluhankintojen toimivaltuudet Kymsotessa

Hankintasopimuksen kokonaisarvo, euroa (alv 0 %)	Päätäjä
<ul style="list-style-type: none"> Yli 400 000 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Hallitus
<ul style="list-style-type: none"> 10 000 - 400 000 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitusjohtaja
<ul style="list-style-type: none"> Yli 150 000 - 400 000 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Talousjohtaja
<ul style="list-style-type: none"> Enintään 150 000 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluketjun johtaja Sosiaalityön palvelujohtaja
<ul style="list-style-type: none"> Enintään 150 000 euroa (lääkäripalveluhankinnat) 	<ul style="list-style-type: none"> Johtajaylilääkäri Hallintoylilääkäri
<ul style="list-style-type: none"> Enintään 100 000 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Palvelukokonaisuuden johtaja
<ul style="list-style-type: none"> Enintään 50 000 euroa 	<ul style="list-style-type: none"> Palvelupäällikkö

2. Hankintojen organisointi Kymsootessa

Hankinnan valmisteluun ja toteuttamiseen on varattava riittävästi aikaa ja resursseja. Erityisesti palveluhankinnoissa hankinnan kilpailuttaminen vaatii aikaa useita kuukausia ja edellyttää moniammatillista yhteistyötä. Kilpailutukset toteutetaan tiiviissä yhteistyössä hankintapalvelun ja palvelutuotannon vastuualueen kanssa.

Hankinnan valmistelu etenee työryhmissä. Työryhmä koostuu ainakin hankinta-asiantuntijasta, palvelutuotannon nimetystä vastuuhenkilöstä sekä palvelutuotannon muista edustajista. Työryhmä konsultoi tarvittaessa lakimiestä hankintaan liittyvissä toimitissa ja hankintasopimuksen valmistelussa.

Hankinnan valmistelun käynnistämisestä vastaa se palveluketju, jonka toimialueeseen hankinta lukeutuu. Hankinnan tekevä palveluketju vastaa samalla siitä, että hankinnat toteutetaan Kymsooten investointiohjelman ja talousarvion mukaisesti.

Hankintapalvelulla on keskeinen rooli hankintojen toteuttamisessa sekä hankintasopimusten hallinnoinnissa. Hankintapalvelu vastaa kynnysarvot ylittävien hankintojen kilpailuttamisesta hankintalain, muiden säädösten ja hankintaohjeen mukaisesti. Hankintapalvelu koordinoi hankinnan toteutusta ja hankintaprosessin läpiviemistä sekä vastaa työryhmätyön edistymisestä. Hankintapalvelulle kuuluu muun muassa hankinnan valmisteluun liittyvät toimet, kuten markkinakartoitusten tekeminen, kilpailutuksen tekninen toteuttaminen ja hankintasopimuksen laatiminen. Lisäksi hankintapalvelu antaa hankinnan asiantuntijana neuvoja ja ohjeita hankintojen toteuttamiseen.

Palvelutuotannon ja hankintapalvelun lisäksi Kymsooten Ohjaus- ja valvontayksikkö osallistuu hankintaan muun muassa valvomalla sopimuskauden aikaista toimintaa. Ohjaus- ja valvontayksikkö toimii yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 3 §:n tarkoittamana kunnan valvontaviranomaisena kuntayhtymän alueella.

Taulukko 4. Hankinnan toteuttaminen työryhmässä

Rooli hankinnassa	Vastuu kilpailutuksessa
Hankinta-asiantuntija	<ul style="list-style-type: none">Vastaa hankintalain kynnysarvot ylittävien hankintojen ja investointihankintojen kilpailuttamisesta hankintalain, muiden säädösten ja hankintaohjeen mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • Vastaa tarjouspyyntöasiakirjojen ja hankintasopimusten laatimisesta • Toimii hankintamenettelyjen asiantuntijana • Valmistelee hankintapäätöksen palvelutuotannolle • Vastaa sopimuksen hallinnoinnista
Palvelutuotannon vastuuhenkilö	<ul style="list-style-type: none"> • Vastaa hankinnan toteuttamisesta • Vastaa siitä, että hankinta toteutetaan määrärahojen puitteissa • Vastaa hankinnan kohteen kuvauksesta ja sisällön määrittelystä • Vastaa siitä, että hankinnassa huomioidaan keskeinen lainsäädäntö • Vastaa hankintapäätöksen sisällöstä • Vastaa hankintasopimuksen valvonnasta ja laadun seurannasta • Vastaa mahdollisten reklamaatioiden tekemisestä sopimuskaudella
Palvelutuotannon muut edustajat	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuvat hankinnan sisällön määrittelyyn • Osallistuvat tarvittaessa hankinnan työryhmään

Taulukko 5. Hankinnan valmistelussa huomioitavia asioita

Muistilista hankinnan valmisteluun Kymssotessa:
<ul style="list-style-type: none"> • Hankinta käynnistyy palvelutuotannon vastuualueen tarpeesta
<ul style="list-style-type: none"> • Hankinnan valmisteluun varataan riittävästi aikaa ja hankinta tehdään riittävän ajoissa hankinnan suunnitellun käyttöönoton kannalta
<ul style="list-style-type: none"> • Hankinnan valmistelussa hyödynnetään hankinta- ja substanssiosaaminen ja tarvittaessa ulkopuolista asiantuntemusta
<ul style="list-style-type: none"> • Tarkistetaan, että kilpailutuksen kohteena olevat tavarat, palvelut tai urakkakokonaisuus muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden, joka mahdollistaa kilpailuolosuhteiden ja innovaatioiden hyödyntämisen
<ul style="list-style-type: none"> • Hankinta toteutetaan investointiohjelman ja talousarvion mukaisesti
<ul style="list-style-type: none"> • Hankinnan toteutustapa on tarkoituksenmukainen ja taloudellinen
<ul style="list-style-type: none"> • Hankinta toteutetaan avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen
<ul style="list-style-type: none"> • Hankinnan tekemiseen ja sitä seuraavaan palvelutuotantoon liittyvät riskit kartoitetaan hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävällä tasolla ja varmistetaan riskien hallinta
<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään mahdollinen markkinakartoitus
<ul style="list-style-type: none"> • Hankinnassa huomioidaan palvelun sisältöä koskeva substanssilainsäädäntö

- Hankinta toteuttaa, asiakkaiden ja loppukäyttäjien tarpeet huomioon ottaen, ne tavoitteet, joihin hankinnalla pyritään
- Valittu hankintamenettely on tarkoituksenmukainen kyseisen hankinnan ja siihen liittyvien mahdollisten erityispiirteiden kannalta
- Hankintamenettelyyn osallistuvia tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi hankintamenettelyn eri vaiheissa
- Sote-palveluhankinnoissa huomioidaan palvelunkäyttäjien erityistarpeet ja kuuleminen sekä varmistetaan palvelunkäyttäjien yksilöllisten tarpeiden huomioiminen
- Valittava toimittajien / palveluntuottajien määrä huomioi kilpailutilanteen säilymisen markkinoilla ja tukee uusien toimijoiden markkinoille pääsyä

2.1 Laitteiden, tavaroiden ja kalusteiden tilaukset Kymsotessa

Laitehankinnat käsitellään laitehankintojen hankintatyöryhmässä. Hankintatyöryhmä käsittelee vuosittaisen hankintaohjelman mukaisia investointihankintoja, sekä kiireellisiä laitehankintoja, joiden tarve on havaittu hankintaohjelman valmistumisen jälkeen. Investointihankinnoista on laadittu erillinen prosessikuvaus, joka on tallennettu IMS-järjestelmään.

Hoitolaitteiden sekä muiden laitteiden ja kalusteiden hankinnoista tehdään hankintapyyntö. Hankintapyynnöissä käytetään aina ostoesityslomaketta tai investointihankintaesityslomaketta. Lomakkeet löytyvät Kymsoten sisäisiltä verkkosivuilta. Laitteiden ja kalusteiden tilauksen tekee hankintapalvelu, hoitolaitekeskus tai ostajat.

Taulukko 6. Laitteiden ja kalusteiden tilaaminen Kymsotessa

Hankinnan arvo (alv 0 %)	Sähköposti	Sisäinen posti
Ei hoitolaite		
<ul style="list-style-type: none"> • Alle 10 000 euroa • Yli 10 000 euroa 	ostajat@kymsote.fi hankinnat@kymsote.fi	Ostajat KOKS Hankintatoimisto KOKS
Hoitolaite		
<ul style="list-style-type: none"> • Alle 10 000 euroa • Yli 10 000 euroa 	hoitolaitekeskus@kymsote.fi hankinnat@kymsote.fi	Hoitolaitekeskus KOKS Hankintatoimisto KOKS

2.2 Hankintaohjausryhmä

Hankintaohjausryhmä kokoontuu käsittelemään tulevia ja käynnissä olevia hankintoja sekä muita hankintojen toteuttamisen kannalta olennaisia asioita, esimerkiksi keskeisiä markkinaoikeuden ratkaisuja tai hankintalainsäädännön mahdollisia muutoksia.

Hankintaohjausryhmään kuuluvat talousjohtaja, hallintojohtaja, hankintapäällikkö sekä hankinta-asiantuntijat.

2.3 Sidosyksikköhankintojen tekeminen (in-house hankinta)

Hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus ei koske hankintoja, jotka Kymsote tekee omalta sidosyksiköltään.

Sidosyksikköhankinta on merkittävin soveltamisalapoikkeus hankintalainsäädännössä. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä, johon hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksikköjen kanssa käyttää määräysvaltaa samalla tavoin, kuin omiin toimipaikkoihinsa. Lisäksi edellytyksenä tietyin poikkeuksin on, että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen, kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Sidosyksikössä ei saa olla muiden, kuin hankintayksiköiden pääomaa.

2.4 Yhteishankintojen tekeminen

Kymsote voi tarpeen mukaan osallistua yhteishankintayksiköiden hankintoihin. Yhteishankintayksikön kilpailutukseen osallistuttaessa hankintaprosessin toteuttamisesta, hankintapäätöksen ja hankintasopimuksen tekemisestä sekä sopimuksenaikaisesta valvonnasta vastaa yhteishankintayksikkö.

Muissa yhteishankinnoissa, joissa hankinta toteutetaan yhdessä jonkin toisen tai joidenkin toisten hankintayksiköiden kanssa hankintarenkaana, hankintaprosessin toteuttamisesta vastaa erikseen sovittu hankintayksikkö. Kukin yhteishankintaan osallistunut hankintayksikkö vastaa osaltaan hankintapäätöksen tekemisestä ja sopimuksenaikaisesta valvonnasta. Kymsoten vastatessa yhteishankinnan toteuttamisesta, sovitaan muiden osallistuvien hankintayksiköiden tehtävät, vastuu ja kustannusten jakaminen erikseen kirjallisin sopimuksin.

2.5 Paikallisuus hankinnoissa

Kymsote voi osaltaan edistää markkinoiden tarjontaa ylläpitämällä hankintakalenteria sekä tiedottamalla avoimesti ja aktiivisesti tulevista hankinnoistaan ja hankintasuunnitelmistaan esimerkiksi omilla verkkosivuillaan ja / tai paikallislehdissä sekä käymällä vuoropuhelua mahdollisten toimittajien / palveluntuottajien kanssa.

Tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti hankintamenettelyn aikana. Kymsote voi kuitenkin huomioida hankinnoissaan paikalliset tarjoajat, esimerkiksi mahdollistamalla erikokoisten ja erilaisten tarjoajien osallistumisen hankintaan ja valitsemalla toimittajiksi / palveluntuottajaksi erikokoisia ja erilaisia tarjoajia.

Hankinnan jakaminen osiin mahdollistaa pienien toimittajien / palveluntuottajien osallistumisen hankintaan. Lisäksi hankinnoissa voidaan mahdollistaa tarjouksen tekeminen useamman tarjoajan ryhmittymänä, jolloin ryhmittymä voi ottaa vastuulleen isommankin hankinnan.

2.6 Hankinnan laatukriteerit ja laadun seuraaminen sopimuskaudella

Kymsoten hankinnoissa painotetaan laatua ja hankinnan vaikuttavuutta aina, kun se on hankinnan kohteen kannalta mahdollista. Tarjouksista valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, mikä voi tarkoittaa niin hinnaltaan halvinta, kustannuksiltaan edullisinta, kuin hinta-laatusuhteeltaan parasta tarjousta.

Laadulle voidaan tarjouspyynnössä asettaa vähimmäisvaatimuksia, jotka kaikkien toimittajien / palveluntuottajien tulee täyttää. Tällöin haluttu laatutaso sisällytetään vähimmäisvaatimuksiin, ja pelkkä tavarantoimituksen / palvelun hintavertailu on mahdollista.

Laatuun liittyvät vaatimukset esitetään tarjouspyynnössä yksiselitteisesti ja selkeästi. Liian matalalle asetetut vähimmäisvaatimukset voivat johtaa huonoon laatuun sopimuskaudella. Jos taas vähimmäisvaatimukset asetetaan liian korkeiksi, tarjousten saaminen voi olla hankalaa. Liian korkeilla vähimmäisvaatimuksilla nostetaan myös mahdollisesti hankinnan kustannuksia.

Vähimmäislaadun lisäksi hankinnan laadusta voidaan, hankinnan luonne huomioiden, muodostaa vertailukriteereitä (lisälaatu), joilla tarjoajien väliset erot tulevat näkyviin. Lisälaadun suuruus hankinnassa riippuu tarjoajien antamista tarjouksista.

Kuvio 1. Hankinnan kokonaislaatu

Laadulle asetettu melko korkeat vähimmäisvaatimukset. Lisäksi tehdään laatuvertailua. Korkein kokonaislaatu.

Laadulle asetettu korkeat vähimmäisvaatimukset. Hintalaatusuhteen vertailua ei tarvitse tehdä, sillä hinta ratkaisee tarjouskilpailun.

Laadulle asetettu matalat vähimmäisvaatimukset. Lisäksi tehdään laatuvertailua, mutta kokonaislaatu jää alhaisimmaksi.

Palveluntuottaja on vastuussa tuottamastaan laadusta. Myös Kymsotessa seurataan palveluntuottajan tuottaman palvelun laatua sopimuskaudella. Seuranta tehdään riittävän konkreettisella tasolla, ja palvelussa esiintyvät virheet kirjataan aina ylös.

Hankintasopimukseen sisällytetään ohjeet reklamaatioiden laatimiseen sekä sanktiojärjestelmä aina, kun se on tarpeen. Sanktiot voivat olla esimerkiksi sopimussakkoja, joita palveluntuottajalle määrätään kustannettavaksi sovitun laatutason alittavasta palvelusta.

Osa II Julkisten hankintojen toteuttaminen

3. Hankintojen kynnysarvot

Hankintalakia sovelletaan vain kansallisen kynnysarvon ja EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin. Hankinnan arvon määrittämisellä hankintayksikkö selvittää, ylittääkö hankinnan arvo kynnysarvon.

Taulukko 7. Kansalliset kynnysarvot ja EU-kynnysarvot, euroa (alv 0 %)

Hankintalaji	Kansalliset kynnysarvot	EU-kynnysarvot*
Tavara- ja palveluhankinnat	60 000	221 000
Sosiaali- ja terveysterveishankinnat	400 000	
Muut erityiset palveluhankinnat	300 000	
Suunnittelukilpailut	60 000	221 000
Rakennusurakat	150 000	5 548 000
Käyttöoikeussopimukset	500 000	

**1.1.2018 alkaen. EU-kynnysarvot päivittyvät kahden vuoden välein.*

Sekamuotoisen hankinnan, joka koskee osaksi tavaroita ja osaksi palveluja, pääasiallinen kohde on määritettävä tavaroiden tai palvelujen korkeimman ennakoidun arvon mukaan.

Kynnysarvojen alle jääviin hankintoihin, eli niin sanottuihin pientankintoihin, ei sovelleta hankintalakia.

3.1 Hankinnan arvon määrittäminen

Hankinnan ennakoitu arvo määrittää sen, noudatetaanko hankinnassa hankintalakia. Hankinnan ennakoitu arvo tarkoittaa hankinnasta maksettavaa suurinta mahdollista kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroä. Hankinnan arvoa laskettaessa otetaan huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille mahdollisesti maksettavat palkkiot.

Hankinnan ennakoidun arvon määrittämiseksi riittää hankintayksikön oma arvio hankintasopimuksen arvosta, ja se voi perustua esimerkiksi markkinakartoituksen perusteella tehtyyn arvioon. Hankinnan arvon laskemisen lähtökohtana on, että arvon on pädettävä hankintailmoituksen lähettämishetkellä tai hankintamenettelyn aloittamisen hetkenä. Mikäli hankinnan arvo lasketaan perusteettomasti väärin tai

tarjoushinnat ylittävät merkittävästi hankintayksikön ennakoitun arvon ja kynnysarvo ylittyy, hankinta tulee keskeyttää ja hankinnasta julkaistaan uusi hankintailmoitus.

Taulukko 8. Hankinnan ennakoitun arvon määrittäminen

Hankinnan kohde	Ennakoitun arvon laskemisperusteet (alv 0 %)
<ul style="list-style-type: none"> Toistaiseksi voimassa oleva hankintasopimus Yli 48 kk voimassa oleva hankintasopimus 	<ul style="list-style-type: none"> Hankintasopimuksen ennakoitu kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48
<ul style="list-style-type: none"> Määräaikainen hankintasopimus Alle 48 kk voimassa oleva hankintasopimus 	<ul style="list-style-type: none"> Hankintasopimuksen kokonaisarvo
<ul style="list-style-type: none"> Puitejärjestely Dynaaminen hankintajärjestelmä 	<ul style="list-style-type: none"> Kaikkien puitejärjestelyn/dynaamisen hankintajärjestelmän keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitu yhteisarvo
<ul style="list-style-type: none"> Leasing Vuokraus Osamaksulla hankkiminen 	<ul style="list-style-type: none"> Määräaikaisen, mutta enintään 12 kk voimassa olevan hankintasopimuksen kokonaisarvo Yli 12 kk voimassa olevan määräaikaisen hankintasopimuksen kokonaisarvo Toistaiseksi voimassa olevan hankintasopimuksen ennakoitu kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48
<ul style="list-style-type: none"> Rakennusurakka 	<ul style="list-style-type: none"> Kokonaisurakan arvo
<ul style="list-style-type: none"> Osina toteutettava hankinta 	<ul style="list-style-type: none"> Hankinnan kaikkien osien ennakoitu yhteisarvo. Mikäli osien yhteenlaskettu arvo ylittää kynnysarvon, jokaisen osan hankinnassa on noudatettava kyseisen kynnysarvon ylittäviä hankintasäännöksiä.

4. Hankinnan valmistelu ja markkinavuoropuhelu

Hankintaprosessiin lukeutuu useita vaiheita, joita ovat hankinnan suunnittelu ja valmistelu, hankintailmoituksen julkaiseminen, tarjousten vastaanottaminen, tarjousten käsittely ja tarjousvertailu, hankintapäätöksen tekeminen sekä sopimuskauden aikainen sopimuksen seuranta ja kumppanuuden hallinta.

Hankintaprosessi koostuu seuraavista vaiheista:

- Hankinnan valmistelu ja mahdollinen markkinakartoitus / markkinavuoropuhelu
- Hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön julkaisu
- Kysymysten hallinta
- Tarjousten vastaanotto ja tarjousten avaaminen
- Tarjousvertailu ja mahdollisten täsmennysten pyytäminen
- Hankintapäätös
- Hankintasopimuksen solmiminen
- Sopimusvalvonta ja kumppanuuden hallinta

4.1 Markkinoiden kartoittaminen ja markkinavuoropuhelu

Ennen hankintamenettelyn aloittamista, hankintayksikkö voi tehdä markkinakartoituksen hankinnan valmistelua varten. Markkinakartoitus on osa hankinnan suunnittelua, ja se on suositeltava vaihe erityisesti uusien ja monimutkaisten palveluhankintojen suunnittelussa.

Markkinakartoituksen avulla hankintayksikkö voi esimerkiksi saada lisätietoa markkinoilla olevista hankintaa koskevista ratkaisuvaihtoehdoista tai tuotteiden hinnoitteluperiaatteista. Hankintayksikkö voi käyttää markkinakartoitusta myös tunnistaakseen markkinoilla olevia toimijoita. Hankintayksikkö voi käyttää apunaan myös asiantuntijoita tai vaikkapa asiakkaita, joille kyseinen palvelu hankitaan tai asiakkaiden omaisia silloin, kun palvelunkäyttäjät ovat lapset tai vammaiset.

Markkinakartoituksella hankintayksikkö voi myös viestiä toimittajille/palvelutuottajille tulevasta hankinnastaan. Tämä kannattaa toteuttaa riittävän varhaisessa vaiheessa.

Taulukko 9. Markkinavuoropuhelun toteuttamisessa huomioitavia asioita

Markkinavuoropuhelun toteuttaminen
• Suunnitelmallinen valmistelu ja tavoitteiden määrittäminen
• Aikataulus: toteutus riittävän varhaisessa vaiheessa hankinnan valmistelussa ja siten, että markkinavuoropuheluun varataan riittävästi aikaa
• Vuoropuhelun käyminen
• Markkinavuoropuhelusta saatavan tiedon hyödyntäminen hankinnassa

Markkinakartoituksen keinoja ovat esimerkiksi tietopyynnot, vapaamuotoiset vuoropuhelut tai tarkempi tekninen vuoropuhelu.

Tietopyyntö

Tietopyynnön tarkoituksena on kartoittaa markkinoilla toimivia yrityksiä, heidän toimintamallejaan ja ratkaisuvaihtoehtojaan sekä yleistä hintatasoa ja mahdollista halukkuutta osallistua hankkeen toteuttamiseen, jotta varsinaisella tarjouspyyntökierroksella saadaan mahdollisimman selkeät ja vertailukelpoiset tarjoukset. Tietopyyntö ei sido hankintayksikköä hankinnan toteuttamisessa.

Tietopyyntö voidaan julkaista HILMAssa, Kymsoten verkkosivuilla ja/tai alan lehdissä tai se voidaan lähettää suoraan tietyille toimittajille. Tietopyynnössä on syytä asettaa määräaika vastauksille.

Tiedotustilaisuus

Tiedotustilaisuudessa voidaan esitellä suunniteltua hankintaa ja pyytää osallistujilta kommentteja tai kysymyksiä. Vastausten perusteella voidaan valita hankintamenettely tai muokata tarjouspyyntöasiakirjoja.

Tiedotustilaisuudesta on syytä viestiä ainakin Kymsoten verkkosivuilla ja paikallislehdissä. Lisäksi tiedotustilaisuuden kutsu kannattaa toimittaa myös suoraan tiedossa oleville toimittajille.

Tekninen vuoropuhelu

Hankintayksikkö voi käydä vuoropuhelua mahdollisten toimittajien kanssa ja pyytää toimittajia kommentoimaan alustavia tarjouspyyntöasiakirjoja ennen tarjouspyynnön julkaisemista. Vuoropuhelun tarkoituksena voi olla esimerkiksi selvittää hankinnan sisällön selkeys ja ymmärrettävyys vertailukelpoisten tarjousten saamisen turvaamiseksi.

Mikäli tekninen vuoropuhelu sisältää tarjouspyyntöasiakirjojen kommentointia, tieto kommenttikierroksesta voidaan julkaista HILMAssa, Kymsoten verkkosivuilla ja/tai muulla foorumilla, josta se tavoittaa potentiaaliset vastaajat. Kommentointipyyntö voidaan myös lähettää suoraan toimittajille.

Avoimuus ja tarjoajien tasapuolinen kohtelu markkinakartoituksessa

Markkinakartoitus ei saa vaarantaa kilpailun toteutumista hankinnassa, eikä se saa johtaa syrjimättömyyden ja avoimuuden vastaiseen menettelyyn. Neuvottelujen käyminen esimerkiksi vain yhden toimittajan kanssa saattaa johtaa siihen, että tarjouspyynnöstä muodostuu tätä yhtä toimittajaa suosiva tai muut poissulkeva. Neuvotteluja voidaan kuitenkin käydä yhden toimittajan kanssa, jos niiden tuloksena syntyvä tarjouspyyntö ei vaaranna muiden tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua tarjouskilpailussa.

Tarjoajien tasapuolinen kohtelu varmistetaan julkaisemalla hankintailmoitus, asettamalla tarjouksille tarpeeksi pitkä määräaika ja asettamalla hankinnan vaatimukset siten, että tarjoajille mahdollistetaan yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun.

5. Hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön laatiminen

Hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä on kuvattava hankinnan kohde sekä ilmoitettava kaikki hankinnan kohteeseen keskeisesti liittyvät tiedot ja muut sellaiset seikat, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä.

5.1 Hankintailmoituksen julkaiseminen

Kaikista kynnysarvon ylittävistä hankinnoista on julkaistava hankintailmoitus. Hankintailmoitus on ilmoitus tarjouskilpailun käynnistymisestä. Hankintailmoituksessa julkaistaan kaikki hankintaa koskevat olennaiset tiedot. Ilmoitusmenettelyn laiminlyönti on virhe, joka voi johtaa siihen, että hankintapäätös määrätään kumottavaksi ja kilpailutus määrätään käynnistettäväksi alusta.

CPV-koodi ja hankinnan kohde

Hankinnan kohde ilmoitetaan hankintailmoituksessa yhteisellä hankintanimikkeistöllä, CPV-koodilla (Common Procurement Vocabulary, CPV). CPV-koodi on EU:n komission hyväksymä hankintasanaston luokittelujärjestelmä, jolla kuvataan hankinnan kohdetta. Hankinnan CPV-koodi on ilmoitettava vähintään päätasolla. CPV:n nimikkeiden avulla potentiaaliset tavara- ja palvelualojen toimittajat saavat nopeasti yksilöidyt tiedot omaa sektoriaan koskevista hankinnoista.

Hankinnan kohteen kuvauksen tulee olla niin yksityiskohtainen, että tarjoajat ymmärtävät sen perusteella hankinnan sisällön ja pystyvät tekemään keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Hankinnan kohteen kuvaus voi sisältää palvelun sisällön yksityiskohtaisen kuvauksen, tavara-hankintaan liittyvien teknisten vaatimusten määrittelyn, rakennusurakan työselostukset tai muita tietoja, joilla on merkitystä kyseisessä hankinnassa. Hankinnan kohteen tulee olla määritelty siten, että tarjoajille mahdollistetaan yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun.

Kansallinen hankinta ja sote-palveluhankinta

Kansallisen hankinnan hankintailmoitus ja tarjouspyyntö julkaistaan HILMAssa. Hankintailmoituksen voi julkaista myös tiedotusvälineissä tai Kymsoten verkkosivuilla sen jälkeen, kun se on julkaistu HILMAssa.

Kansallisessa hankinnassa, sote-palveluhankinnassa tai muussa erityisessä palveluhankinnassa tarjouksen jättämiselle ei ole määritelty vähimmäismääräaikoja. Tarjousajan on oltava kuitenkin kohtuullinen, vähintään kaksi viikkoa, jotta tarjouksen laatimiselle on riittävästi aikaa. Tarjousajan

määrittämisessä tulee myös huomioida hankinnan laatu ja laajuus, ja erityisesti vaativissa sote-palveluhankinnoissa tarjousajan tulee olla merkittävästi pidempi.

EU-hankinta

EU-hankinnan hankintailmoitus julkaistaan HILMAN lisäksi TED-tietokannassa. Hankintailmoituksen voi julkaista myös tiedotusvälineissä tai Kymsoten verkkosivuilla sen jälkeen, kun se on julkaistu HILMAssa/TED:ssä.

EU-hankinnoissa hankinta-asiakirjat tulee asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien tarjoajien saataville sähköisessä muodossa siitä päivästä, kun hankintailmoitus on julkaistu. Mikäli kaikkia hankinta-asiakirjoja ei toimiteta sähköisesti, esimerkiksi tietojen luottamuksellisuuden suojaamiseksi, hankintayksikön on perusteltava tämä hankinta-asiakirjoissa tai hankintaa koskevassa kertomuksessa. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava, mikäli jokin osa hankinta-asiakirjoista toimitetaan muulla tavoin, kuin sähköisesti.

EU-hankintojen osalta tulee noudattaa hankintalaissa säädetyjä erityisiä vähimmäismääräaikoja. EU-hankinnasta, jolla voidaan lyhentää määräaikoja. Ennakkoilmoituksessa on annettava ilmoituksen teko hetkellä hankintayksikön tiedossa olevat ja hankintailmoituksessa edellytetyt tiedot. Määräaikoja voidaan lyhentää myös, jos määräaikojen noudattaminen on hankintayksikön asianmukaisesti perustellun kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta.

Liite 1. EU-kynnysarvon ylittävän hankinnan määräajat

5.2 Hankintakokonaisuus ja hankinnan pilkkominen osiin

Kilpailutuksen kohteena olevien tavaroiden, palvelujen tai urakkakokonaisuuden on muodostettava tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Hankintalain mukaisesti hankintaa ei saa pilkkoa eli jakaa osiin hankintalain tai hankintaohjeen säännösten välttämiseksi, mutta muutoin jakaminen osiin on sallittua ja EU-hankinnoissa suositeltavaakin. Kun hankinta jaetaan osiin, tulee hankinnan arvon määrittämiseksi laskea kaikkien osien arvot yhteen.

Hankintojen jakamisella ja osatarjousten mahdollistamisella tuetaan pienien ja paikallisten toimijoiden osallistumista tarjouskilpailuun. Tällä voidaan tukea lähiseudun yrityskulttuuria.

5.3 Tarjouspyynnön laatiminen

Tarjouspyynnössä toimittajille/palveluntuottajille annetaan kaikki sellaiset tiedot, joilla on merkitystä hankinnassa, ja joiden perusteella voidaan saada vertailukelpoisia tarjouksia. Mikäli hankintayksikön laatima hankintailmoitus ja tarjouspyyntö eroavat toisistaan, hankintailmoituksen sisältö on ratkaiseva.

Tarjouspyynnöllä tarjoajia pyydetään jättämään tarjous. Hankintayksikkö voi tarjouspyynnössä antaa tarjoajille tarkempia ohjeita siitä, missä muodossa tarjous tulee tehdä ja mitä tietoja tarjouksen tulee sisältää.

Tavarahankinnat

Tavarahankintojen hankintailmoitukset ja tarjouspyynnöt tehdään kilpailutusjärjestelmässä hankinnan ennakoitun arvon mukaisesti. Hankintalaissa on säädetty tavarahankinnan hankintailmoitukseen sisällytettäviä pakollisia tietoja hankinnasta. Näiden lisäksi tarjouspyynnöstä on syytä käydä ilmi kaikki sellaiset tiedot, joilla on merkitystä tarjouksen tekemiseen.

Tavarahankinnan kohde tulee kuvata siten, ettei sen tekniset määrittelyt perusteettomasti rajoita kilpailua. Tarjouspyynnössä ei saa mainita tiettyä valmistajaa, tuotemerkkiä tai tiettyä alkuperää olevia tavaroita. Tällä mahdollistaa useampien tarjoajien tarjoamisen.

Liite 2. Tavarahankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät tiedot

Palveluhankinnat

Palveluhankintojen hankintailmoitukset ja tarjouspyynnöt tehdään kilpailutusjärjestelmässä hankinnan ennakoitun arvon mukaisesti. Hankintalaissa on säädetty palveluhankinnan hankintailmoitukseen sisällytettäviä pakollisia tietoja hankinnasta. Näiden lisäksi palveluhankinnan tarjouspyynnöstä on syytä käydä ilmi kaikki sellaiset tiedot, joilla on merkitystä tarjouksen tekemiseen.

Palveluhankinnoissa hankittavan palvelun sisältö tulee määritellä riittävän selkeästi ja täsmällisesti. Hankintayksikön tulee määritellä palvelun haluttu lopputulos ja sen toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet, palvelun laajuus, edellytetty laatu ja muut vaatimukset sekä työmäärä. Palvelun sisällön selkeä määrittely jäsentää hankintayksikön työtä sekä tukee palvelun seuranta. Palvelun sisällön selkeällä määrittelyllä on myös vaikutusta tarjoajien antamiin hintoihin.

Liite 3. Palveluhankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät tiedot

Sosiaali- ja terveystalvohankinnat sekä muut erityiset palveluhankinnat (liite E)

Liitteen E mukaisiin palveluhankintoihin sisältyy monia erityispiirteitä, jotka erottavat ne muista palveluhankinnoista. Hankintalaki antaa hankintayksikölle laajan harkintavallan hankintalain soveltamiseen sote-palveluhankinnoissa sekä muissa erityisissä palveluhankinnoissa. Vain osa hankintalain säännöksistä on sovellettavissa näihin.

Liite 4. Liitteen E mukaisiin sosiaali- ja terveystalvohankintoihin sekä muihin erityisiin palveluhankintoihin sovellettavat hankintalain säännökset

Taulukko 10. Liitteen E mukaisissa hankinnoissa huomioitavia asioita

Sote-palveluhankinnoissa on hankintalain (108 §) otettava huomioon:
• Palvelua koskevan lainsäädännön vaatimukset
• Palvelun laatu
• Eri käyttäjäryhmien erityistarpeet ja palvelunkäyttäjien yksilölliset tarpeet, erityisesti pitkäkestoisissa hoito- ja asiakassuhteissa
• Palvelunkäyttäjien osallistaminen ja kuuleminen sekä vaikutusmahdollisuuksien lisääminen
• Palvelun saatavuus ja kattavuus sekä jatkuvuus
• Kohtuuhintaisuus
• Innovaatiot
• Esteettömyys

Sote-palveluhankintojen sekä muiden erityisten palveluhankintojen hankintailmoitukset ja tarjouspyynnöt tehdään kilpailutusjärjestelmässä hankinnan ennakoitun arvon mukaisesti. Sote-palveluhankinnassa sekä muissa erityisissä palveluhankinnoissa voidaan tarpeen mukaan käyttää ESPD-lomaketta, mutta tämä ei ole pakollista.

Hankintalaissa on säädetty sote-palveluhankinnan sekä muun erityisen palveluhankinnan hankintailmoitukseen sisällytettäviä pakollisia tietoja hankinnasta. Tarjouspyynnöstä on käytävä ilmi hankittavan palvelun tarkempi kuvaus, muita hankinnan sisällön tarkempia tietoja sekä kaikki muut sellaiset tiedot, joilla on merkitystä tarjouksen tekemiseen.

Palveluhankinnoissa hankittavan palvelun sisältö tulee määritellä riittävän selkeästi ja täsmällisesti. Hankintayksikön tulee määritellä palvelun haluttu lopputulos ja sen toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Lisäksi hankintayksikön tulee antaa selkeä kuva palvelun laajuudesta, edellytetystä

laatutasosta ja muista vaatimuksista sekä työmäärästä. Palvelun sisällön selkeä määrittely jäsentää hankintayksikön työtä sekä tukee palvelun seurantaan. Palvelun sisällön selkeällä määrittelyllä on myös vaikutusta tarjoajien antamiin hintoihin.

Liite 5. Sosiaali- ja terveystalushankinnan sekä muun erityisen palveluhankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät tiedot

Palvelunkuvaus

Palveluhankinnoissa on hyvä käyttää tarjouspyynnön liitteenä erillistä palvelunkuvausliitettä, jossa hankinnan kohde kuvataan yksityiskohtaisesti. Palvelunkuvauksen tulee sisältää hankinnan kaikki olennaiset asiat. Palvelunkuvausliite voidaan myöhemmin liittää myös hankintasopimuksen liitteeksi.

Taulukko 11. Esimerkki palvelunkuvauksen sisällöstä

Palvelunkuvaukseen voidaan sisällyttää:
• Hankinnan tarkoitus ja päämäärä
• Hankinnan tausta
• Hankinnan kohde ja palvelun sisältö
• Palvelunkäyttäjät (määrä, erityispiirteet)
• Hankinnan laajuus
• Palvelun laatuun liittyvät tekijät
• Palvelun valvontaan liittyvät tekijät
• Hinnoittelu ja veloituserusteet

Palvelunkäyttäjien osallisuus ja kuuleminen

Hankintalaki edellyttää sote-palveluhankinnoissa palvelunkäyttäjien kuulemista ja palvelunkäyttäjien vaikutusmahdollisuuksien toteuttamista hankinnan kaikissa vaiheissa. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota sellaisiin palvelunkäyttäjiin, joiden palvelut on tarkoitettu pitkäkestoisiksi sekä sellaisiin hankintoihin, joilla on vaikutusta palvelunkäyttäjän itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palvelunkäyttäjien osallistaminen hankintaan on yksi keino toteuttaa hankintalain vaatimusta siitä, että hankinnoissa huomioidaan palvelunkäyttäjät ja käyttäjäryhmien erityistarpeet.

Taulukko 12. Palvelunkäyttäjien huomioiminen hankinnan eri vaiheissa

Palvelunkäyttäjät voidaan ottaa huomioon:
Hankinnan valmistelu
<ul style="list-style-type: none">Vuoropuhelu palvelunkäyttäjien kanssaInfot ja tiedotustilaisuudet palvelunkäyttäjille
Tarjouspyynnön ja sopimusehtojen laatiminen
<ul style="list-style-type: none">Palvelunkäyttäjien osallistaminen hankinnan valmistelutyöryhmäänPalvelunkäyttäjien kommentit tarjouspyyntöasiakirjoihinSellaisiin vertailuperusteisiin panostaminen, jotka tuovat lisäarvoa palvelunkäyttäjälle
Sopimuksen laatiminen ja soveltaminen
<ul style="list-style-type: none">Erialaisten ja erikokoisten palveluntuottajien osallistumisen mahdollistaminenAsiakaskohtaisten suoramarkkinointien mahdollistaminenAsiakkaan osallistaminen oman palvelunsa valintaan

Palvelujen jatkuvuuden turvaaminen

Pitkäkestoisia hoito- ja asiakassuhteita koskevan sote-palvelun hankinnassa, hankintayksikön on määritettävä sopimusten kesto ja muut ehdot siten, ettei sopimuksista muodostu kohtuuttomia tai epätarkoituksenmukaisia seurauksia palvelun käyttäjille. Pitkäkestoiset sote-palvelut kannattaa kilpailuttaa siten, että kunkin asiakkaan palvelut kilpailutetaan vain kerran. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi kilpailuttamalla palveluntuottaja, jonka kanssa laaditaan toistaiseksi voimassa oleva sopimus. Hankinnassa voidaan myös perustaa järjestely, jonka ehdoissa mahdollistetaan asiakaskohtaisen palvelun jatkuminen toistaiseksi voimassa olevana myös järjestelyn jälkeen. *Huom. Puitejärjestely ei voi olla toistaiseksi voimassa oleva.*

Sote-palvelujen hankintasopimukseen on myös syytä sisällyttää sellaiset ehdot, joilla hankittava palvelu mukautuu kunkin asiakkaan elämäntilanteeseen ja erityistilanteisiin joustavasti. Monipuolisilla palvelujen järjestämistavoilla edesautetaan palvelunkäyttäjien erityistarpeiden huomioimista.

6. Hankintamenettelyt

Hankinnassa käytettävä hankintamenettely riippuu hankinnan kohteesta ja sen ennakoitun arvon edellyttämästä menettelystä. Tarkoituksenmukaisimman hankintamenettelyn valintaan vaikuttavat myös kunkin hankinnan erityispiirteet. *Käytettävät hankintamenettelyt on kuvattu liitteessä 6.*

Hankintamenettely kansallisissa hankinnoissa

Hankintalaissa ei ole säännelty kansallisissa hankinnoissa noudatettavia hankintamenettelyjä, mikä mahdollistaa kevyiden ja joustavien hankintamenettelyjen käyttämisen. Hankintamenettelyssä tulee kuitenkin huomioida hankinnan arvo ja luonne sekä avoimuuden, suhteellisuuden, syrjimättömyyden ja tasapuolisuuden periaatteiden toteutuminen. Mahdollinen oma käytettävä hankintamenettely tulee kuvata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintamenettely EU-hankinnoissa

Hankintalaki sääntelee EU-hankinnoissa sovellettavia hankintamenettelyjä. Hankintamenettelyn valintaan vaikuttavat muun muassa hankinnan luonne ja sen kohde sekä hankintamenettelyn tavoitteet. Hankintamenettelyn valinnassa on syytä huomioida myös valitun menetelmän vahvuudet ja heikkoudet.

Liite 6. EU-hankintojen tavallisimmat hankintamenettelyt

Liite 7. EU-hankintamenettelyjen vahvuudet ja heikkoudet

Hankintamenettely sote-palveluhankinnoissa (liite E)

Hankintalaki mahdollistaa sote-palveluhankinnoissa lain velvoitteiden asiakaslähtöisen soveltamisen. Hankintayksikkö voi halutessaan käyttää sote-palveluhankinnoissa sekä muissa erityisissä palveluhankinnoissa samanlaisia menettelyjä, kuin EU-hankinnoissa, mutta hankintalaki antaa hankintayksiköille mahdollisuuden myös itse määrittelemiensä hankintamenettelyjen toteuttamiseen. Itse määritellyn hankintamenettelyn on kuitenkin oltava hankintalain yleisten periaatteiden mukainen. Hankintamenettely on kuvattava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintalaki velvoittaa hankintayksiköitä huolehtimaan sote-palveluhankinnoissaan palvelunkäyttäjien asemasta. Hankintamenettelyn tulee mahdollistaa palvelunkäyttäjien osallistuminen hankintaprosessiin.

6.1 Suorahankinnat

Pääsääntönä hankintalaissa on kaikkien julkisten hankintojen kilpailuttaminen. Suorahankinta on poikkeus tästä pääsäännöstä. Hankintalaissa säädettyjen edellytysten täytyessä, hankinnan menettelytavaksi voidaan kuitenkin valita suorahankinta. Syy suorahankinnan käyttämiseen on perusteltava hankintapäätöksessä.

Taulukko 13. Suorahankinta sallittu

Suorahankintamenettely voidaan aloittaa valitun toimittajan/palveluntuottajan kanssa, kun:
• Kilpailutuksessa ei ole saatu osallistumishakemuksia tai tarjouksia
• Sopimuksen tekemisellä on äärimmäinen kiire, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä
• Vain yksi tietty toimittaja/palveluntuottaja voi teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä toteuttaa hankinnan
• Hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen hankkiminen
• Hankinta suunnittelukilpailun voittajalta
• Palvelunkäyttäjän yksilöllinen etu sitä vaatii

6.2 Lisätietokysymykset

Tarjoajille on annettava hankintamenettelyn aikana mahdollisuus esittää hankintaan liittyviä lisätietokysymyksiä. Tarjouspyynnössä tulee asettaa kysymyksille määräaika, johon mennessä tarjoajan on esitettävä kysymyksensä. Kysymykset jätetään sähköisesti tarjouspalvelu.fi-toimittajaportaalin kautta.

Tarjouspyynnössä on myös hyvä ilmoittaa ajankohta, jolloin kysymyksiin vastataan. Tämä helpottaa hankintayksikköä työn organisoinnissa, jos kysymyksiä tulee paljon. Hankintayksikön tulee antaa vastauksensa kysymyksiin sähköisesti ja niin, että vastaukset ovat kaikkien tarjoukseen tutustuneiden saatavilla.

7. Soveltuvuusvaatimukset, tarjousten vertailuperusteet ja laatu

Hankintaprosessi on kaksivaiheinen: tarjouspyynnöstä on käytävä ilmi, mitkä hankinnan kriteerit ovat hankintayksikön asettamia soveltuvuus- tai vähimmäisvaatimuksia, jotka tarjoajan tulee täyttää päästäkseen mukaan tarjousvertailuun, ja mitkä sellaisia hankinnan kriteereitä, joiden perusteella tarjouksia vertaillaan.

7.1 Soveltuvuusvaatimukset tai vähimmäisvaatimukset

Soveltuvuusvaatimuksia on pohdittava jokaisen hankinnan kohdalla erikseen. Asetettujen soveltuvuusvaatimusten tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen. Vaatimusten tulee liittyä ehdokkaiden / tarjoajien mahdollisuuksiin toteuttaa hankinta, eikä niillä saa vaarantaa ehdokkaiden / tarjoajien tasapuolista kohtelua. Hankintayksiköllä on kuitenkin laaja harkintavalta soveltuvuusvaatimusten asettamisessa. Soveltuvuusvaatimuksia voivat olla esimerkiksi erilaisia toimittajien perusedellytyksiä mittaavia vaatimuksia, kuten maksetut verot ja muut maksut, tietyn tasoiset luottotiedot, tietty vaadittu suoritustaso, tietty aiempi kokemus tai tietty ammattitaito ja tutkinto.

Tarjouspyynnössä voidaan vaatia, että tarjoaja vakuuttaa täyttävänsä asetetut soveltuvuusvaatimukset. Tarjoajalle asetettujen vaatimusten ei tarvitse täytyä osallistumishakemuksen jättöhetkellä tai tarjouksentekohetkellä, vaan esimerkiksi tietyn pätevyyden tai kaluston osalta riittää, että se on olemassa sopimuskauden alkaessa.

ESPD-lomake EU-hankinnoissa

EU-hankinnoissa soveltuvuusvaatimukset esitetään ESPD-lomakkeella (European Single Procurement Document), joka tarjoajan tulee täytettynä liittää tarjoukseensa. ESPD-lomake on vakio-muotoinen asiakirja, ja se toimii osoituksena tarjoajan soveltuvuusvaatimusten täyttymisestä koko Euroopan unionin ja ETA-maiden alueella. Mikäli tarjoaja on ryhmittymä, tarjoukseen on liitettävä oma ESPD-lomake jokaisesta ryhmittymän jäsenestä. ESPD-lomake tulee toimittaa myös sellaisten alihankkijoiden osalta, joiden voimavaroihin tarjoaja tarjouksessaan vetoaa.

Hankintayksikön on vaadittava tarjoajaa täyttämään sähköisesti ESPD-lomake hankintamenettelyn aikana. Lomakkeella tarjoaja vakuuttaa, ettei sitä rasita pakolliset poissulkemisperusteet, ja että se täyttää hankintayksikön asettamat soveltuvuusvaatimukset.

ESPD-lomaketta ei tarvitse käyttää kansallisissa hankinnoissa, sote-palveluhankinnoissa, eikä käyttöoikeussopimuksissa.

Laatu vähimmäisvaatimuksena

Hankinnan laadulle voidaan tarjouspyynnössä asettaa vähimmäisvaatimuksia, jotka kaikkien toimittajien / palveluntuottajien tulee täyttää. Nämä vähimmäisvaatimukset asettavat perustason hankittavalle tavaralle tai palvelulle.

7.2 Tarjousten vertailuperusteet ja hinta-laatusuhde

Laadun vertailuperusteilla voidaan tuoda vähimmäisvaatimukset ylittävää lisälaatua hankintaan. Hankintayksikkö voi asettaa tarjouspyynnössä tarjouksille vapaasti vertailuperusteita, mutta vertailuperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen tai sen elinkaaren johonkin vaiheeseen. Vertailuperusteiden on oltava syrjimättömiä, ja niiden tulee mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi sekä varmistaa kilpailun säilyminen hankinnassa.

Asetetun laatuvertailuperusteen on tarkoitus tehdä näkyväksi toimittajien välisiä eroja. Mikäli kaikki tarjoajat täyttävät vertailtavat laatuvaatimukset, tarjousvertailu muuttuu pelkäksi hintakilpailuksi. Huomattavaa on myös, että vähimmäisvaatimukseksi määritettyä tekijää ei voida asettaa tarjouspyynnössä vertailuperusteeksi.

Mikäli tarjouksen valintaperusteena käytetään hinta-laatusuhdetta, hinnan ja laadun suhteellinen painotus (prosentuaalinen painotus tai pisteytys) on ilmoitettava hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

Taulukko 14. Hinta-laatusuhteen vertailuperusteet

Vertailuperusteet voivat liittyä:
• Tavarán tai palvelun laatuun
• Teknisiin ansioihin
• Innovatiivisuuteen
• Toiminnallisiin ja esteettisiin ominaisuuksiin
• Esteettömyyteen
• Käyttökustannuksiin tai kustannustehokkuuteen
• Myynnin jälkeiseen palveluun tai tekniseen tukeen
• Toimitus-/toteutusaikaan sekä muihin toimitusehtoihin
• Vasteaikaan
• Ympäristönäkökohtiin

- Henkilöstön pätevyyteen ja kokemukseen, jos henkilöstöllä on merkittävä vaikutus hankinta-sopimuksen toteuttamisessa
 - Esitetäänkö henkilöstön pätevyys ja kokemus sittenkin vähimmäisvaatimuksena

7.3 Vaikuttavuus ja innovatiivisuus hankinnoissa

Kun hankintayksikkö ostaa uuden tai merkittävästi parannetun ratkaisun, jonka avulla se parantaa palvelujensa vaikuttavuutta, laatua tai tuottavuutta, puhutaan innovatiivisista julkisista hankinnoista. Innovatiivisten hankintojen taustalla on usein hankintayksikön tarve parantaa palvelujensa laatua, tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Vaikuttavuudella voidaan tarkoittaa jonkin toiminnan aiheuttamaa tavoiteltua kokonaisuutosta. Vaikuttavuus voi tarkoittaa konkreettista, mitattavaa muutosta, mutta, erityisesti sosiaalipalveluissa, myös abstraktia tai subjektiivista muutosta, jota voi olla hankala mitata. Vaikuttavuuden arvioiminen edellyttääkin päätöstä siitä, millaista vaikuttavuutta toiminnalla tavoitellaan, ja miten sitä arvioidaan. Vaikuttavuuden arvioimiseksi tulee tietää, mikä vaikuttaa mihin, miten, milloin ja millä edellytyksillä. Vaikuttavuus täytyy pystyä tavalla tai toisella mittaamaan, sillä muutoin jää epäselväksi, ovatko seuraukset sellaiset, mitä tavoiteltiin.

Hankinnan vaikuttavuuden tukemiseksi Kymsotessa on käytössä selainkäyttöinen työkalu, jota voidaan hyödyntää hankintojen vaikuttavuuden onnistuneessa suunnittelemisessa. Vaikuttavuuden näkökulma voidaan ottaa huomioon hankintaprosessin eri vaiheissa. Vaikuttavuus-tavoitteet on tärkeää määritellä jo hankinnan suunnitteluvaiheessa, jotta vaikuttavuus voidaan huomioida kilpailutuksessa. Vaikuttavuustavoitteet voidaan myös sisällyttää sopimukseen. Seurantavastuu tulosten saavuttamisesta on toimittajalla / palveluntuottajalla sekä tilaajalla, mutta tilaajalla on joka tapauksessa vastuu palvelutuotannon valvonnasta.

7.4 Käänteinen kilpailutus (ns. ranskalainen urakka)

Muuttuvaisältoisessä, kiinteähintaisessa hankinnassa (käänteinen kilpailutus) hankintayksikkö määrittelee tarjouspyynnössä palvelun sisällön ja palvelusta maksettavan kokonaispalkkion enimmäismäärän, mutta jättää palvelun laajuuden eli määrällisen sisällön ja osin myös laadullisen sisällön avoimeksi. Käänteisessä kilpailutuksessa tarjoajat esittävät tarjouksessaan, mitä ja miten he tulevat asetetulla kokonaishinnalla ja reunaehdoilla tekemään. Edullisimman tarjouksen valinnassa tarjottu työn laajuus vastaa parhaiten annettua kokonaishintaa.

Käänteinen kilpailutus soveltuu erityisesti sellaisiin hankintoihin, joissa määräraha on rajattu, ja joissa määrärahan vaikutus palvelun laajuuteen on hyväksyttävää.

8. Tarjousten tarkastaminen ja tarjousvertailu

Tarjoukset avataan yhtäaikaaisesti tarjousajan päätyttyä. Myöhästyneet tarjoukset tulee aina hylätä. Kilpailutusjärjestelmän kautta ei voi jättää myöhässä tarjousta. Tarjousten avaamisen jälkeen tarjouksia käsitellään siten, ettei tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu vaarannu.

Tarjousvertailu on vaiheittainen. Hankintayksikön on ennen tarjouksen valintaa tarkistettava seuraavien edellytysten täytyminen:

1. Tarjoajan soveltuvuus

- Tarjouksen on antanut tarjoaja, jota ei ole suljettu menettelyn ulkopuolelle pakollisten tai harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden nojalla.
- Tarjoaja täyttää asetetut soveltuvuusvaatimukset.

2. Tarjouksen tarjouspyynnönmukaisuus

- Tarjous on hankintailoituksessa ja tarjouspyyntöasiakirjoissa asetettujen vaatimusten ja ehtojen mukainen.

8.1 Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkemisperusteet

Ennen tarjousvertailun tekemistä, hankintayksikkö tarkastaa, täyttääkö tarjoaja soveltuvuusvaatimukset. Tarjoajan soveltuvuutta koskevien edellytysten on yleensä täytyttävä tarjoushetkellä.

Soveltuvuutta koskevat vaatimukset voidaan jakaa kolmeen ryhmään:

Pakolliset poissulkemisperusteet

EU-hankinnoissa ja muissa erityisissä palveluhankinnoissa hankintayksikön on suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta, jos tarjoaja on syyllistynyt eräisiin hankintalaissa lueteltuihin vakaviin rikoksiin. Tarjoaja ilmoittaa ESPD-lomakkeella, koskeeko sitä pakollinen poissulkemisperuste. Poissulkemisperusteisiin on suositeltavaa aina viitata hankintailoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Kansallisissa hankinnoissa voidaan soveltaa EU-hankintojen pakollisia poissulkemisperusteita. Poissulkeminen poissulkemisperusteilla ei edellytä mainintaa hankintailoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet

Harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden käyttö on vapaaehtoista. Harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita on sovellettava kaikkiin tarjoihin samalla tavalla tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaamiseksi. EU-hankinnoissa tarjoaja ilmoittaa ESPD-lomakkeella, koskeeko sitä harkinnanvarainen poissulkemisperuste. Poissulkemisperusteisiin on suositeltavaa aina viitata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Kansallisissa hankinnoissa voidaan soveltaa harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita. Poissulkeminen poissulkemisperusteilla ei edellytä mainintaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintayksikkö voi sulkea tarjoajan pois tarjouskilpailusta esimerkiksi sillä perusteella, että tarjoaja on esimerkiksi konkurssissa, syyllistynyt ammattitoiminnassaan vakavaan virheeseen tai laiminlyönyt verojen tai sosiaaliturvamaksujen maksamisen. Harkinnanvaraisena poissulkemisperusteena voidaan käyttää myös tarjoajan suoritusten merkittäviä tai toistuvia puutteita aikaisemmillä sopimuskausilla. Lisäedellytyksenä on, että puutteet ovat johtaneet tai olisivat voineet johtaa aikaisemman sopimuksen ennenaikaiseen irtisanomiseen tai purkamiseen. Lisäksi edellytyksenä on, että puutteet ovat johtaneet vahingonkorvauksiin tai muihin vastaaviin sanktioihin. Hankintayksikkö voi siis tietyin edellytyksin hyödyntää aiempia kielteisiä kokemuksiaan tarjoajasta, mutta kielteisten kokemusten hyödyntäminen edellyttää, että kyseessä on perustellusti kielteinen kokemus, joka on asianmukaisesti dokumentoitu aikaisemmillä sopimuskausilla.

Muut soveltuvuusvaatimukset

Hankintayksikkö voi myös itse asettaa vaatimuksia esimerkiksi tarjoajan rekisteröitymiselle, taloudelliselle tilanteelle, tekniselle suorituskyyvylle tai ammatilliselle pätevyydelle. Jos tarjoaja ei täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, se on suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle. Vaatimusten on liityttävä hankinnan kohteeseen.

Mikäli hankintayksikkö on asettanut tarjoajan soveltuvuudelle vähimmäisvaatimuksia, niiden täytyminen on arvioitava ennen tarjousvertailua. Mikäli tarjoaja ei täytä näitä vaatimuksia, se on suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Tarjoajan korjaavat toimenpiteet

Mikäli tarjoajaa koskee jokin poissulkemisperuste, tarjoajalla on mahdollisuus kuitenkin osoittaa luotettavuutensa. Mikäli hankintayksikkö katsoo näytön ja luotettavuuden riittäväksi, se ei saa sulkea tarjoajaa pois tarjouskilpailusta.

8.2 Tilaajavastuu

Tilaajavastuulaki (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006) velvoittaa tilaajaa selvittämään, että tilaajan sopimuskumppani (sekä sen alihankkija) täyttää sopimusosapuolena ja työnantajana lakisääteiset velvoitteensa. Lain tarkoituksena on myös edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista.

Taulukko 15. Tilaajavastuulain velvoitteet

Laki edellyttää tilaajaa pyytämään ja tarjoaa toimittamaan tiedot, selvitykset ja todistukset seuraavista:
Kaikki hankinnat
<ul style="list-style-type: none">• Ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin kuulumisen• Kaupparekisteriote• Veronmaksutiedot• Eläkevakuuttaminen• Työehtosopimus tai keskeiset työehdot• Työterveyshuollon järjestäminen
Rakennustoiminnassa (edellisten lisäksi)
<ul style="list-style-type: none">• Tapaturmavakuutus• Lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvan määräytyminen, ennen kuin nämä aloittavat työnteon

Tarjoajan tulee sitoutua toimittamaan tilaajalle kahdentoista kuukauden välein tilaajavastuulain mukaiset selvitykset. Selvitykset saavat olla enintään kolme kuukautta vanhoja. Vaihtoehtoisesti tilaaja voi edellyttää tarjoajan liittymistä tilaajavastuupalveluun (tilaajavastuu.fi) ja sen Luotettava Kumppani -palveluun, josta tilaaja voi tarkistaa tarjoajan soveltuvuusvaatimusten täyttymisen tilaajavastuulain osalta. Tilaajavastuulain mukaisten selvitysten vaatiminen ei poista tilaajan velvollisuutta tarkistaa tarjoajan hankintalain mukaisten soveltuvuusvaatimusten toteutumista.

8.3 Tarjouksen tarjouspyynnönmukaisuus

Hankintayksikön on aina tarkistettava, että tarjous on tarjouspyynnön mukainen. Hankintayksikön tulee hylätä tarjous, joka ei ole tarjouspyynnön mukainen.

8.4 Tarjousvertailu ja tarjouksen täydentäminen

Tarjousvertailuun tulee ottaa mukaan vain ne tarjoukset, jotka täyttävät tarjoajalle ja tarjouksen sisällölle asetetut vaatimukset. Tarjousvertailusta tulee laatia tarjousten vertailutaulukko. Tarjousvertailusta tulisi ilmetä, miten tarjouksia on arvioitu suhteessa toisiinsa kunkin vertailuperusteen osalta, ja mikä on voittanut tarjous. Tarjousvertailu perusteellaan hankintapäätöksessä.

Jos tarjoajan tarjouksessaan antamat tiedot ovat puutteellisia tai selvästi virheellisiä, hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa selventämään tai täydentämään antamia tietoja hankintayksikön asettamassa määräajassa. Nämä tiedot ja muutokset eivät kuitenkaan saa vaikuttaa tarjoajien asemaan eli tarjouksien parantelu ei ole sallittua.

Kokonaistaloudellinen edullisuus

Tarjouksista tulee valita kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä on aina ilmoitettava kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste sekä mahdolliset tarjousten vertailuperusteet.

Taulukko 16. Tarjouksen valinta kokonaistaloudellisuuden edullisuuden mukaisesti

Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste voi olla:

- Hinnaltaan halvin tarjous
 - Käyttö valintaperusteena perusteltava EU-palveluhankinnassa ja sote-palveluhankinnassa hankinta-asiakirjoissa tai hankintapäätöksessä sekä kuvattava, miten laatu on otettu muutoin huomioon
- Kustannuksiltaan edullisin tarjous
- Hinta-laatusuhteeltaan paras tarjous

Hankintayksikkö voi vapaasti päättää, mitä näistä käyttää. Valintaperuste on kerrottava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Tarjouspyynnön täsmentäminen

Hankintayksikkö voi tarvittaessa tarkentaa tarjouspyyntöään muuttamatta hankinnan kohdetta tai tarjouspyynnön ehtoja olennaisilta osilta. Mikäli hankinnan kohde tai sen sisältö muuttuvat muutosten seurauksena olennaisesti, hankinta tulee keskeyttää ja hankintamenettely tulee aloittaa alusta.

9. Hankintapäätös

Hankintamenettelyn päättävästä ratkaisusta tulee aina tehdä kirjallinen hankintapäätös. Hankintapäätöksen sisällöstä vastaa se viranhaltija, jolla on hallintosäännön puitteissa siihen oikeus. Hankintapäätöksessä on kuvattava ratkaisuihin vaikuttaneet seikat riittävällä tarkkuudella sekä kuvattava keskeisimmät perusteet, joilla tarjousten vertailu on tehty. Tarjousvertailun osalta perustelut tulee esittää sellaisella tarkkuudella, että tarjoajalle käy ilmi oman tarjouksen sijoittuminen tarjouskilpailussa suhteessa muihin tarjouksiin. Hankintapäätöksen ja sen perustelujen pohjalta tarjoajat arvioivat hankintaprosessin oikeellisuutta ja tekevät ratkaisun mahdollisten muutoksenhakukeinojen käyttämisestä.

Hankintapäätöksen sähköinen tiedoksianto

Hankintalain mukaisesti hankintayksikön tekemä hankintapäätös, valitusosoitus ja oikaisuohje on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Kymsotessa hankintapäätös annetaan sähköisesti tiedoksi.

9.1 Odotusaika EU-hankinnoissa ja sote-palveluhankinnoissa

Odotusaikaa on noudettava EU-hankinnoissa, sote-palveluhankinnoissa (liite E) ja käyttöoikeus-sopimuksissa. Odotusaikaa ei sovelleta kansallisissa hankinnoissa. Mikäli hankinnassa on noudatettava odotusaikaa, hankintayksikön on sisällytettävä hankintapäätökseen tieto odotusajan pituudesta.

Odotusaika mukaisesti hankintayksikkö voi tehdä hankintasopimuksen aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen hankintapäätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos hankintasopimus tehdään yhden ainoan tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa.

10. Hankintasopimus

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen hankintayksikön on tehtävä hankintasopimus. Hankintalain mukaisesti hankintasopimus syntyy vasta erillisen kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella. Hankintasopimus ei siis synny pelkällä hankintapäätöksen tiedoksiannolla.

EU-hankinnoissa ja sote-palveluhankinnoissa (liite E) hankintasopimusta ei saa tehdä ennen kuin hankintapäätöksen tiedoksiannosta on kulunut hankintalaissa säädetty odotusaika.

10.1 Hankintasopimuksen sisältö

Hankintasopimuksen ja sen ehtojen tulee olla kilpailutuksen ehtojen mukainen. Hankintasopimukseen ei voida jälkikäteen lisätä sellaisia keskeisiä ehtoja. Hankintasopimuksen sisältö ja ehdot on hyvä käydä läpi valitus toimittajan/palveluntuottajan kanssa ennen sopimuksen allekirjoittamista. Lisäksi on syytä huolehtia siitä, että oman hankintayksikön sisällä on ymmärrys sopimuksen sisällöstä ja sen ehdoista.

Hankintasopimus on toimintaohje siihen, miten sopimuskaudella toimitaan:

- Mitä hankitaan, ja miten suunnitellaan toimittavan?
- Miten toimitaan, jos jokin ei sujukaan? Miten varaudutaan ongelmiin?

Hankintasopimuksessa voidaan viitata julkisten hankintojen yleisiin sopimusehtoihin:

- JYSE 2014 Tavarat
- JYSE 2014 Palvelut
- JIT 2015
- KSE 2013

10.2 Sopimuksen muuttaminen

Hankintasopimusta ei saa EU-hankinnoissa eikä sote-palveluhankinnoissa (liite E) olennaisesti muuttaa sopimuskauden aikana ilman hankintalain mukaista uutta hankintamenettelyä. Sopimusmuutos on sallittu, jos muutos perustuu hankinta-asiakirjoissa mainittuihin selkeisiin, täsmällisiin ja yksiselitteisiin ehtoihin ja, kun muutokset eivät muuta hankintasopimuksen yleistä luonnetta.

Taulukko 17. Hankintasopimuksen kilpailuttaminen sopimuskauden jälkeen

Muistilista uuteen kilpailutukseen:
<ul style="list-style-type: none">o Toimi suunnitelmallisesti ja aikatauluta
<ul style="list-style-type: none">o Varaa oikeat henkilöt hankinnan valmisteluun
<ul style="list-style-type: none">o Kerää tietoa edellisen sopimuskauden aikana, jota hyödynnetään tulevassa kilpailutuksessa
<ul style="list-style-type: none">o Kysy vinkkejä muista kunnista ja hyödynnä markkinatietoa
<ul style="list-style-type: none">o Älä aliarvioi hankintoja aikaisempien kokemustesi perusteella, tee markkinakartoitus
<ul style="list-style-type: none">o Panosta omaan osaamiseesi

10.3 Sopimusseuranta

Hankintayksiköllä on hyvä olla selkeät ohjeet hankintasopimuksen ja palvelun laadun seurantaan. Sopimusseurantaa on tehtävä tarpeeksi konkreettisella tasolla.

Reklamaatiot

Palvelussa esiintyvät virheet kirjataan aina ylös. Ne toimivat reklamaatioiden laatimisessa näyttönä esiintyneistä virheistä. Kirjalliset reklamaatiot palvelun virheistä mahdollistavat kyseisen tarjoajan poissulkemisen myöhemmissä hankinnoissa

Sanktiot

Sopimukseen on syytä sisällyttää tapauskohtaisesti myös sanktioita, jolloin palvelun laadun ylläpitämisestä tulee myös hankintasopimuksen tuottavuuteen vaikuttava asia.

LIITTEET

Liite 1. EU-kynnysarvon ylittävän hankinnan määräajat

Hankintamenettely	Ei ennakoilmoitusta		Ennakoilmoitus julkaistu	
	Ilmoitus sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouspyyntö -asiakirjat sähköisesti	Ilmoitus sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouspyyntö -asiakirjat sähköisesti
<ul style="list-style-type: none"> • Avoin menettely <ul style="list-style-type: none"> ○ Tarjousaika 	35 pv*	30 pv*	15 pv*	15 pv*
<ul style="list-style-type: none"> • Rajoitettu menettely • Neuvottelumenettely • Kilpailullinen neuvottelumenettely • Innovaatiokumppanuus • Dynaaminen hankintajärjestelmä <ul style="list-style-type: none"> ○ Osallistumis-hakemus ○ Tarjousaika 	30 pv*	30 pv*	30 pv*	30 pv*
	30 pv**	25 pv**	10 pv**	10 pv**
Ennakoilmoitus: vähintään 35 pv ja enintään 12 kk ennen hankintailmoituksen julkaisemista				
Jälki-ilmoitus: 30 pv kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä				

*Hankintailmoituksen lähettämispäivää seuraavasta päivästä

**Tarjouspyynnön lähettämispäivästä

Liite 2. Tavarahankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät tiedot

Tavarahankinta	
• Kansallinen hankinta	• EU-hankinta
Huom. Hankintalaki ei määrittele tarjouspyynnön sisältövaatimuksia	Huom. Hankintalaki määrittelee tarjouspyynnön sisältövaatimukset
*Hankintayksikkö yhteystietoineen ja sen luonne	*Hankintayksikön yhteystiedot ja sen luonne sekä toimiala
*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, tekniset, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.)	*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, tekniset, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.)
*CPV-koodi	*CPV-koodi
*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0 %) <ul style="list-style-type: none"> Ennakoitua arvoa ei tarvitse julkaista 	*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0 %) <ul style="list-style-type: none"> Viittaus julkaistuu hankintailmoitukseen Kieli tai kielet, joilla tarjous on laadittava
*Hankintamenettelyn kuvaus <ul style="list-style-type: none"> EU-hankintamenettely tai oma menettely 	*Hankintamenettelyn kuvaus <ul style="list-style-type: none"> EU-hankintamenettely
*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste: <ul style="list-style-type: none"> Halvin hinta Edullisimmat kustannukset Paras hinta/laatusuhde 	*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste: <ul style="list-style-type: none"> Halvin hinta Edullisimmat kustannukset Paras hinta/laatusuhde
Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet <ul style="list-style-type: none"> Asetettu laadun perustaso 	Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet sekä pyyntö täydentää yhteinen eurooppalainen asiakirja (ESPD-lomake) <ul style="list-style-type: none"> Asetettu laadun perustaso
Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”	Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”
*Lisätietokysymysten määräaika	*Lisätietokysymysten määräaika
Toimitusaika ja toimitusehto	Toimitusaika ja toimitusehto
Mahdolliset immateriaalioikeudet	Mahdolliset immateriaalioikeudet
Maksuehto	Maksuehto
*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none"> Kohtuullinen tarjousaika Otetaan huomioon hankinnan laajuus ja laatu 	*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none"> EU-hankinnoissa käytettävät määräajat
*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään	*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään

<ul style="list-style-type: none">• Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta• Hyväksytään vain sähköiset tarjoukset	<ul style="list-style-type: none">• Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta• Hyväksytään vain sähköiset tarjoukset
Tarjouksen voimassaoloaika	Tarjouksen voimassaoloaika
*Muutoksenhakutiedot	*Muutoksenhakutiedot
Vakiosopimusehdot (JYSE 2014 Tavarat)	Vakiosopimusehdot (JYSE 2014 Tavarat)
Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. takuuehdot, vakuutukset jne.)	Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. takuuehdot, vakuutukset jne.)

**Pakollinen tieto hankintailmoituksessa*

Liite 3. Palveluhankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät tiedot

Palveluhankinta	
<ul style="list-style-type: none"> Kansallinen hankinta 	<ul style="list-style-type: none"> EU- hankinta
Huom. Hankintalaki ei määrittele tarjouspyynnön sisältövaatimuksia	Huom. Hankintalaki määrittelee tarjouspyynnön sisältövaatimukset
*Hankintayksikkö yhteystietoineen ja sen luonne	*Hankintayksikön yhteystiedot ja sen luonne sekä toimiala
*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, palvelun kuvaus, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.)	*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, palvelun kuvaus, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.)
<ul style="list-style-type: none"> Erillinen palvelunkuvausliite 	<ul style="list-style-type: none"> Erillinen palvelunkuvausliite
*CPV-koodi	*CPV-koodi
*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0 %)	*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0 %)
<ul style="list-style-type: none"> Ennakoitua arvoa ei tarvitse julkaista 	<ul style="list-style-type: none"> Ennakoitua arvoa ei tarvitse julkaista
	Viittaus julkaistuun hankintailmoitukseen
	Kieli tai kielet, joilla tarjous on laadittava
*Hankintamenettelyn kuvaus: tavoitteena kevyet ja joustavat menettelyt	*Hankintamenettelyn kuvaus
<ul style="list-style-type: none"> EU-hankintamenettely tai oma menettely 	<ul style="list-style-type: none"> EU-hankintamenettely
*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste:	*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste:
<ul style="list-style-type: none"> Halvin hinta Edullisimmat kustannukset Paras hinta/laatusuhde 	<ul style="list-style-type: none"> Halvin hinta (Hankinta-asiakirjoissa tai hankintapäätöksessä kuvattava syy halvimman hinnan käytölle valinta-perusteena) Edullisimmat kustannukset Paras hinta/laatusuhde
Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet	Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet sekä pyyntö täydentää yhteinen eurooppalainen asiakirja (ESPD-lomake)
<ul style="list-style-type: none"> Asetettu laadun perustaso 	<ul style="list-style-type: none"> Asetettu laadun perustaso
Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”	Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”
*Lisätietokysymysten määräaika	*Lisätietokysymysten määräaika
Sopimuskausi	Sopimuskausi
<ul style="list-style-type: none"> Kuvaus pidennysehdoista ja optioista 	<ul style="list-style-type: none"> Kuvaus pidennysehdoista ja optioista
Mahdolliset immateriaalioikeudet	Mahdolliset immateriaalioikeudet
Maksuehto	Maksuehto

*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none">Kohtuullinen tarjousaikaOtetaan huomioon hankinnan laajuus ja laatu	*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none">EU-hankinnoissa käytettävät määräajat
*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään <ul style="list-style-type: none">Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kauttaHyväksytään vain sähköiset tarjoukset	*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään <ul style="list-style-type: none">Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kauttaHyväksytään vain sähköiset tarjoukset
Tarjouksen voimassaoloaika	Tarjouksen voimassaoloaika
*Muutoksenhakutiedot	*Muutoksenhakutiedot
Sopimusehdot <ul style="list-style-type: none">Tarjouspyynnön liitteenä on hyvä olla sopimusluonnosVakiosopimusehdot (JYSE)	Sopimusehdot <ul style="list-style-type: none">Tarjouspyynnön liitteenä on hyvä olla sopimusluonnosVakiosopimusehdot (JYSE)
Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. vakuutukset, laadunvalvonta, asiakaspalvelu)	Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. vakuutukset, laadunvalvonta, asiakaspalvelu)

**Pakollinen tieto hankintailmoituksessa*

Liite 4. Hankintalain liitteen E mukaisiin sosiaali- ja terveystalvohankintoihin sekä muihin erityisiin palveluhankintoihin sovellettavat hankintalain säännökset

Hankintalaista sovelletaan seuraavia osia:

- 12 luku: Sosiaali- ja terveystalvohankinnat ja muut erityiset palveluhankinnat
- 1 luku: Tarkoitus, periaatteet ja määritelmät
- 2 luku: Soveltamisala ja sen rajaukset
- 4 luku: Kynnysarvot ja hankinnan ennakoitun arvon laskeminen
- 5 luku:
 - 40 §: Suorahankinta
 - 41 §: Suorahankinta lisätilauksina
- 7 luku: Hankinnasta ilmoittaminen
- 8 luku:
 - 62 §: Sähköinen tietojenvaihto hankintamenettelyssä
- 10 luku:
 - 80 §: Pakolliset poissulkemisperusteet
 - 81 §: Harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet
 - 82 §: Ehdokkaan ja tarjoajan korjaavat toimenpiteet
 - 83 §: Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset
 - 84 §: Selvitys oikeudesta harjoittaa ammatti- tai elinkeinotoimintaa
 - 85 §: Taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne
 - 86 §: Tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys
- 14 luku: Hankintaa koskevat päätökset ja hankintasopimus
- 15 luku: Hankintojen valvonta
- 16 luku: Oikeussuojakeinot
- 17 luku: Erinäiset säännökset

Liite 5. Sosiaali- ja terveystaloushankinnan sekä muun erityisen palveluhankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät tiedot

Sosiaali- ja terveystaloushankinta sekä muu erityinen palveluhankinta

• **Kansallinen hankinta (Huom. Ei EU-kynnysarvoa)**

Huom. Hankintalaki ei määrittele tarjouspyynnön sisältövaatimuksia

*Hankintayksikön yhteystiedot ja sen luonne sekä toimiala

*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, palvelun kuvaus, palvelunkäyttäjien määrittäminen, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.)

- Erillinen palvelunkuvausliite

*CPV-koodi

*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0 %)

- Ennakoitua arvoa ei tarvitse julkaista

*Hankintamenettelyn kuvaus

- EU-hankintamenettely tai yksinkertaistettu EU-hankintamenettely
- Oma, asiakaslähtöinen menettely

*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste:

- Halvin hinta (Hankinta-asiakirjoissa tai hankintapäätöksessä kuvattava syy halvimman hinnan käytölle valintaperusteena)
- Edullisimmat kustannukset
- Paras hinta/laatusuhde

Substanssilainsäädännön huomioiminen

Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet

- Asetettu laadun perustaso

Laadun vertailuperusteet, "lisälaatu"

Palveluntuottajan henkilöstöön liittyvät vaatimukset

*Lisätietokysymysten määräaika

Sopimuskausi

- Kuvaus pidennysehdoista ja optioista

Maksuehto

- Voi olla viittaus tarjouspyynnön liitteenä olevaan sopimusluonnokseen, jossa maksuehto

*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika

- Kohtuullinen tarjousaika, jossa otetaan huomioon hankinnan laajuus ja laatu

*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään

- Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta
- Hyväksytään vain sähköiset tarjoukset

Tarjouksen voimassaoloaika

*Muutoksenhakutiedot

Sopimusehdot

- Tarjouspyynnön liitteenä on hyvä olla sopimusluonnos
- Vakiosopimusehdot (JYSE 2014 Palvelut)

Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. vakuutukset, laadunvalvonta, asiakaspalvelu)

**Pakollinen tieto hankintailmoituksessa*

Liite 6. EU-hankintojen tavallisimmat hankintamenettelyt

Hankintamenettely	Menettelyn kuvaus
Avoin menettely	<ul style="list-style-type: none"> • Yksivaiheinen menettely • Kaikki halukkaat tarjoajat jättävät tarjouksensa sähköisesti
Rajoitettu menettely	<ul style="list-style-type: none"> • Kaksivaiheinen menettely, jossa voidaan rajoittaa tarjouskilpailuun osallistuvien tarjoajien määrää • Hankintayksikkö rajaa hankintailmoituksessa tarjoajiksi valittavien enimmäis- ja vähimmäismäärän (valittava vähintään viisi tarjoajaa) • Kaikki halukkaat toimittajat jättävät osallistumishakemuksensa • Hankintayksikkö valitsee vähimmäisvaatimukset täyttävistä toimittajista osallistumishakemusten perusteella ne, joille se lähettää tarjouspyynnön • Valitut tarjoajat jättävät tarjouksensa sähköisesti
Neuvottelumenettely	<ul style="list-style-type: none"> • Monivaiheinen menettely • Kaikki halukkaat toimittajat jättävät osallistumishakemuksensa • Hankintayksikkö rajaa neuvotteluihin kutsuttavien määrän (valittava vähintään kolme tarjoajaa) • Tarjoajat antavat alustavat tarjouksensa, joiden pohjalta neuvottelut käydään • Hankintayksikkö neuvottelee menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa lopullisen tarjouspyynnön sisällöstä ja hankintasopimuksen ehdoista varmistaakseen, että tavara/palvelu/urakka vastaa tarpeita • Tarjoajat jättävät neuvotteluiden päätyttyä lopulliset tarjouksensa sähköisesti • Voidaan tehdä hankintapäätös myös alustavan tarjouksen perusteella
Kilpailullinen neuvottelumenettely	<ul style="list-style-type: none"> • Monivaiheinen menettely • Kaikki halukkaat toimittajat jättävät osallistumishakemuksensa • Hankintayksikkö rajaa neuvotteluihin kutsuttavien määrän (valittava vähintään kolme tarjoajaa) • Hankintayksikkö neuvottelee menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa kartoittaakseen ja määrittäeksään keinot, joilla sen tarpeet voidaan parhaiten täyttää

	<ul style="list-style-type: none">• Neuvotteluissa voidaan neuvotella kaikista hankinnan alueista• Tarjoajat jättävät neuvotteluiden päätyttyä lopulliset tarjouksensa sähköisesti• Tarjousvertailun jälkeen voidaan vielä neuvotella parhaan tarjoajan kanssa
Suunnittelukilpailu	<ul style="list-style-type: none">• Menettely, jolla hankintayksikkö voi hankkia suunnitelman tai hankkeen, jonka riippumaton tuomaristo valitsee kilpailulla• Suunnitelmat arvioidaan nimettöminä• Voidaan maksaa suunnittelutyöstä palkkioita• EU-suunnittelukilpailusta ilmoitetaan TED-tietokantaan (ei HILMAan)• Voidaan toteuttaa avoimena tai rajoitettuna menettelyinä, mutta kutsuttava joka tapauksessa riittävä määrä osallistujia todellisen kilpailun varmistamiseksi
Dynaaminen hankintajärjestelmä	<ul style="list-style-type: none">• Täysin sähköinen hankintamenettely tavanomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville tavaroille, mutta menettelyä käytetty myös palveluhankinnoissa• Avoin kaikille dynaamisen hankintajärjestelmän ehdot täyttävälle tarjoajille ja kaikki halukkaat toimittajat voivat jättää osallistumishakemuksensa järjestelmään sen keston ajan• Hankintayksikön hyväksyttävä kaikki hankinta-asiakirjoissa asetetut soveltuvuusvaatimukset täyttävät ehdokkaat järjestelmään• Jokainen yksittäinen hankinta dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä kilpailutettava siten, että kaikilta järjestelmään hyväksytyiltä pyydetään tarjoukset
Innovaatiokumppanuus	<ul style="list-style-type: none">• Tavoitteena innovatiivisen tavarahan, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden hankkiminen• kaikki halukkaat toimittajat jättävät osallistumishakemuksensa• Hankintayksikkö aloittaa valittujen tarjoajien kanssa neuvottelut• Neuvottelujen kulkuun sovelletaan neuvottelumenettelyä koskevia hankintalain säännöksiä, mutta hankintayksikkö ei saa kuitenkaan valita kumppania alustavan tarjouksen perusteella• Innovaatiokumppanuus on jaettava peräkkäisiin vaiheisiin

Puitejärjestely	<ul style="list-style-type: none">• Ei varsinainen menettely, vaan hankinnoissa tyypillisesti käytettävä menettelytekniikka• Yhden / usean hankintayksikön ja yhden / usean toimittajan välinen sopimus, jossa sovitaan joko kaikista hankintaan sovellettavista ehdoista tai osa ehdoista jätetään auki• Käynnistetään yleensä avoimella, rajoitetulla tai neuvottelumenettelyllä• Kesto neljä vuotta, mutta sote-hankinnoissa puitejärjestely voi olla perustellusti pidempi
Suorahankinta	<ul style="list-style-type: none">• Ei hankintailmoitusta• Harkittava suorahankintailmoituksen julkaisemista HILMAssa• Edellyttää laissa määriteltyjen suorahankinnan edellytysten täyttymistä

Liite 7. EU-hankintamenettelyjen vahvuudet ja heikkoudet

Hankintamenettely	Vahvuudet	Heikkoudet
Avoin menettely	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu perushankintoihin • Eniten käytetty menettely sen helppouden, selkeyden ja nopeuden takia • Menettelyssä tehdään yksi hankintapäätös, josta voidaan tehdä valitus markkinaoikeuden käsiteltäväksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Menettelyn käyttöä perustellaan usein kiireellä ja menettelyn tuttuudella: jokin toinen menettely voisi olla soveltuvampi • Saattaa olla vaivalloinen: tarjousten tarkastaminen ja vertailu vievät paljon aikaa, jos tarjouksissa on paljon laatuksiteereitä ja tarjouksia tulee paljon • Ei neuvottelumahdollisuutta
Rajoitettu menettely	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu hankintoihin, joissa on perustellusti tarve rajoittaa osallistujien määrää • Käyttökelpoinen, kun tarjoajia on paljon ja tarjoajien soveltuvuuteen liittyvissä asioissa on merkittäviä eroja 	<ul style="list-style-type: none"> • Määräajat pidemmät, kuin avoimessa menettelyssä • Hankintamenettelyyn sisältyy useita vaiheita ja päätöksiä, joista voidaan tehdä valitus markkina-oikeuden käsiteltäväksi • Ei neuvottelumahdollisuutta
Neuvottelumenettely	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu monimutkaisiin hankintoihin tai, kun hankinnan kohdetta ei voida kuvata riittävän tarkasti ennen neuvotteluja • Neuvotteluja voidaan käydä vaiheittain 	<ul style="list-style-type: none"> • Menettelyn käytölle erityisiä vaatimuksia, ei saa käyttää käyttövalmiiden palvelujen ja tavaroiden hankintaan, kun markkinoilla on monia tarjoajia • Edellyttää paljon suunnittelua ja vie paljon aikaa • Kallis menettely • Hankintamenettelyyn sisältyy useita vaiheita ja päätöksiä,

		<p>joista voidaan tehdä valitus markkina-oikeuden käsiteltäväksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaaminen neuvotteluissa
Kilpailullinen neuvottelumenettely	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu monimutkaisiin hankintoihin tai, kun hankinnan kohdetta ei voida kuvata • Neuvottelut voidaan toteuttaa vaiheittain 	<ul style="list-style-type: none"> • Menettelyn käytölle erityisiä vaatimuksia, ei saa käyttää käyttövalmiiden palvelujen ja tavaroiden hankintaan, kun markkinoilla on monia tarjoajia • Yhteismitallisten ja vertailukelpoisten tarjousten varmistaminen tarjouskilpailuissa • Edellyttää paljon suunnittelua ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen kartoittamista ennen menettelyn käynnistymistä • Vie paljon aikaa • Kallis menettely • Hankintamenettelyyn sisältyy useita vaiheita ja päätöksiä, joista voidaan tehdä valitus markkinaoikeuden käsiteltäväksi
Suunnittelukilpailu	<ul style="list-style-type: none"> • Tavallinen menetelmä uusien ratkaisujen etsimiseen rakennus- tai kaupunkisuunnittelussa • Innovaatioissa hyödynnettävä 	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu vain sellaisiin hankintoihin, joiden kohteena on suunnitelma • Vähän käytetty menetelmä (pl. rakennus- ja kaupunkisuunnittelu)

	<ul style="list-style-type: none"> • Kilpailuun voi osallistua tiimeinä • Tukee yhteiskehittämistä • Ei velvollisuutta käyttää osallistujien valinnassa samoja perusteita, kuin muissa menettelyissä, mutta voidaan käyttää tarjoajien soveltuvuuteen liittyviä perusteita soveltuvien osin 	
Dynaaminen hankintajärjestelmä	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille (hyllytavaroille) ja palveluhankintoihin, jos markkinoille tulee paljon uusia palveluntuottajia • Palveluhankinnassa rekisteri voi jakaantua palvelunkäyttäjien palvelutarpeen mukaisiin osiin • Avoin menettelyn koko keston ajan • Ei sulje markkinoita • Ei sisällä rajoitteita menettelyn kestolle • Mahdollistaa uusien osien perustamisen esim. asiakastarpeen perusteella 	<ul style="list-style-type: none"> • Edellyttää paljon työtä: jokainen hankinta menettelyn sisällä kilpailutettava • Ei voida rajoittaa menettelyyn osallistuvien tarjoajien määrää • Soveltuminen harkittava kunkin hankinnan kohdalla erikseen • Hankintamenettelyyn sisältyy useita vaiheita ja päätöksiä, joista voidaan tehdä valitus markkinaoikeuden käsiteltäväksi
Innovaatiokumppanuus	<ul style="list-style-type: none"> • Hyödyllinen, jos hankintayksikön tarpeita ei voida tyydyttää markkinoilla olemassa 	<ul style="list-style-type: none"> • Menettelyn käytölle erityisiä vaatimuksia, ei saa käyttää käyttövalmiiden palvelujen ja tavaroiden hankintaan, kun

	olevilla ratkaisulla ilman olennaisia muutoksia	markkinoilla on monia tarjoajia
Puitejärjestely	<ul style="list-style-type: none">• Soveltuu erityisesti hankintoihin, joissa tuotteet ja hinnat kehittyvät nopeasti, eikä hankintayksikön kannalta ole tarkoituksenmukaista sitoutua kiinteisiin hintoihin ja ehtoihin• Soveltuu toistuviin tavara- ja palveluhankintoihin sekä rakennusurakoihin• Paljon käytetty sen helppouden ja joustavuuden ansiosta• Mukana voi olla yksi tai useampi toimittaja• Mahdollistaa kestoaltaan melko pitkien sopimusten käytön	<ul style="list-style-type: none">• Sulkee markkinat kestoaltaan ajaksi• Ei mahdollista toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia
Suorahankinta	<ul style="list-style-type: none">• Soveltuu käytettäväksi, kun ei ole kilpailua markkinoilla tai asiakkaan yksilöllinen etu sitä edellyttää• Yksivaiheinen• Ei säännöksiä suorahankinnan kulusta	<ul style="list-style-type: none">• Edellyttää laissa määriteltyjen suorahankinnan edellytysten täyttymistä• Suorahankintailmoituksen laatiminen suositeltavaa